

Po pošti prejemam:

za:
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrti 6,50 —
mesec 2,20 —

V upravnishvu prejemam:

za:
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrti 5 —
mesec 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnishvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 199.

V Ljubljani, v soboto 31. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Katoliško-narodnim volivcem v kmečkih občinah!

Osrednji odbor katoliško-narodne stranke je iz vseh volivnih okrajev sklical zaupnike, da si sami izberó in določijo kandidate za deželni zbor kranjski. Zaupni moške so se zedinili in soglasno izrekli za naslednje gg. kandidate, katere priporočá osrednji odbor:

1. Za sodna okraja: **Ljubljanska okolica in Vrhnika:**

Fran Povše,
državni poslanec v Ljubljani.

Dr. Ivan Šustersič,
državni poslanec v Ljubljani.

2. Za sodna okraja: **Kamnik in Brdo:**

Andrej Mejač,
župan v Kaplji vasi, Komenda.

3. Za sodne okraja: **Kranj, Tržiš in Loka:**

Dr. Janko Brejc,
odvetniški kandidat v Ljubljani.

Oton pl. Detela,
deželni glavar v Ljubljani.

4. Za sodna okraja: **Radovljica in Kranjska gora:**

Josip Pogačnik,
državni poslanec v Podnartu.

5. Za sodne okraja: **Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Bistrica in Cirknica:**

Fran Drobnic,
posestnik v Novi vasi pri Blokah h. št. 4.

Dr. Janez Krek,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

6. Za sodna okraja: **Vipava in Idrija:**

Fran Habe,
posestnik na Gočah.

7. Za sodne okraja: **Novo mesto, Kostanjevica in Krško:**

Josip Dular,
posestnik v Jurka vasi h. št. 7.

8. Za sodne okraja: **Trebnje, Žužemberk, Višnja gora (Zatičina), Mokronog, Litija in Radeče:**

Fran Košak,
župan na Grosupljem.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvetniški kandidat v Ljubljani.

Dr. Ignacij Žitnik,
državni poslanec v Ljubljani.

9. Za sodne okraja: **Kočevje, Ribnica in Velike Lašče:**

Fran Jaklič,
učitelj in posestnik v Dobropoljah, Podgorica h. št. 6.

Primož Pakiz,
posestnik v Zamostecu pri Sodražici h. št. 5.

10. Za sodna okraja: **Črnomelj in Metlika:**

Viljem Pfelfer,
državni poslanec v Krškem.

Volivci! Volitve dne 12. septembra t. l. ne bodo mirne, ker v vseh volivnih okrajih bodo našim kandidatom nasprotovali kandidati liberalne „narodno-napredne“ stranke, katera strastno zaničuje vse, kar je našemu narodu dragega in svetega, „Vse za vero, dom, cesarja!“ To je geslo katoliško-narodne stranke. Pod to zastavo stopite v boj za dobro stvar in dne 12. septembra soglasno volite priporočene kandidate, kateri bodo modro in nevstrašeno delovali za blagor in pravice kmeta ter drage nam domovine!

V Ljubljani, 20. avgusta 1901.

Osrednji volivni odbor katoliško-narodne stranke.

LISTEK.

Mrtvi kmetje.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo potrdim srcem pretužno vest, da je umrl naš iskrenoljubljeni slovenski kmet. Pogreb dragega rajnega vršimo po raznih shodih. Sv. maše zadušnice se ne bodoje v nobeni cerkvi vršile, ker hočemo le krščanstvo brez cerkve.

Slovenski liberalci.

Prav nič bi se ne čudili, ko bi nekega dne brali po liberalnih listih takole naznanilo, saj liberalci sedaj po vseh svojih shodih kmetu dokazujejo, da je mrtev. Uzrok smrti? Kajpada „klerikalizem“. To se razume samo po sebi.

Tisti redki nesrečnej iz kmetskega stanu, ki se je udeležil kakega liberalnega volivskega shoda, mora se domogrede šodpati v roko ali lice, da se prepriča, ali je še živ. Na shodu se mu je namreč dokazovalo, da je že čisto mrtev. „Prijatelj, povej mi, ali sem še živ, ali ne?“ Tako povprašuje tak ubožec znanca, katere sreča. Pameten znanec mu bode seveda na to odgovoril: „Ako te ne morijo govorance, katere poslušaj po liberalnih shodih, potem boš še dolgo živel.“

Posebno slovesen, to se mora priznati, ni pogreb, katerega napravljajo dozdevno umrlemu kmetu naši liberalci po svojih shodih. Norčujejo se namreč kar očitno iz kmeta. Na Vipavskem pripovedujejo, da so „klerikalci“ umorili tamošnjega vinogradnika, ker baje kupujejo tirolsko vino. Sedaj je seveda ta ubogi vinogradnik mrtev. Do sedaj pa so liberalci vedno kričali v svet po shodih in listih, da vipavski vinogradnik ne dela družega, kot petijot, katerega naj nikari nihče od njega ne kupuje. Sedaj pa vipavskim kmetom pravijo: »Ce je vaše vino, dragi Vipavci, v slabem imenu po Gorenjskem in drugod, krivi so tega katoliški gospodarski organizatorji“. To ni resen pogreb. Najbolj smešno pa je pri teh pogrebi, da zahtevajo pogreboi od mrtvih kmetov glasove pri deželnozborni volitvi.

O, ti „klerikalci“ so zlobni ljudje! Kar nekako tužno postane človeku okrog srca, ako sliši liberalne govornike po shodih tarnati: »Mrtev bo na mestu obležal slovenski kmet in z zadnjimi groši bode plačeval vratolomne poskuse te vratolomne gospodarske organizacije“. Ce bode kmet mrtev, seveda ne bode mogel voliti in poslanci kmetske kurije bodejo samo še v zgodovini, v istini jih ne bo. Takrat bo polom v našem

dež. zboru, kajti desetim liberalcem domačega pridelka stalo bode nasproti enajst Nemcev. Ti so sedaj sicer zavezniki naših liberalcev, ali kedar bodejo gospodje lepo med seboj, ponehala bode prijaznost in 11 Nemcev bode pohrustalo Slovence, čeprav bodo liberalci. Tako bodejo potem mrtvi slovenski liberalci. In to je „klerikalna“ nakana. Kedar ne bo kmeta, uničijo Nemci naše liberalce. Nevenljiva zasluga naša je, da smo odkrili to „klerikalno“ spletko svetu. To je ena tistih grozot, s katerimi se bojujejo „klerikalci“. Ako pride ta list slučajno v roke kakemu liberalcu, prosimo ga, naj si ob tem razkritju nikari preveč ne razburja dragocenih živcev. Seveda je jasno, da ne nameravajo „klerikalci“ z uničenjem kmeta nič družega, kot samo umor liberalcev. Ali kaj se hoče, so pač tolovaji, ti „klerikalci“.

Toda, saj jih še pred sodišče ne morejo tirati liberalci zaradi tega ravno razkritja najnovejšega tolovajstva. Kajti, kedar bi bilo treba dokazati, da res morijo „klerikalci“ kmeta, bi se za to ne dalo navesti eno dejstvo, marveč samo izreki liberalnih govornikov. Takih izrekov pa gre več milijonov na en gram.

Ukradeni beli slon.

Angleški spisal Mark Twain. Prevel A. K.
(Dalje.)

II.

Drugega dne je izšel celi dogodek v časnikih. Prinašali so članke in razne dodatke tega ali onega detektiva ter smeje trditve, kako je bil rop izveden, kdo so bili lopovi in kam so jo popihali s plenom. Tarih domnevanj je bilo enajst, in izmišljeno je bilo v njih vse možno, kar je jasen dokaz neobičajnega bistroumja detektivov. Vsi ti članki so bili po vsebini popolnoma različni, le glede redkosti te tatvine se je strinjalo vseh enajst. Tudi so vsi enostavno trdili, da, akoravno je bil zadnji del ograje odtrgan in edine tam vodeče duri zaprte, slon ni bil odveden skozi to votlino, ampak najbrž skozi drug, povsod skrit izhod. Tudi so vsi menili soglasno, da so lopovi porabili ono votlino samo zato, da bi premotili svoje zasledovalce. Meni ali kateremukoli lajiku bi bilo to komaj prišlo na um, toda detektivi se niso dali zapeljati ne za trenotek. Vsi članki so prinašali tudi dozdevna imena tatov, ali ne dva se nista ujemala; v celoti je bilo navedenih sedemindeset imen. Vsi ti članki so se pa končali — z odvažnimi dostavki nadzornika Blunta. Del neke njegove opombe

Volivno gibanje.

Gg. volivcem kmetijskih občin belokranjskih!

Da se ne cepijo katoliško-narodni glasovi, izrekam, da odstopim od kandidature za deželni zbor in prosim vse svoje prijatelje in somišljenike, naj združijo svoje glasove na jedinega katoliško-narodnega kandidata g.

Viljema Pfeiferja,

držav. poslanca v Krškem.

Sramota bi bila za našo lepo Belo Krajino, ko bi jo zastopal liberalci v deželnem zboru. Torej, katoliško-narodni moške, vsina krov za sveto katoliško-narodno stvar! Gre se za naš lastni blagor!

Na Lokvah, dne 30. avg. 1901.

Josip Grahek,

posestnik na Lokvah št. 2.

Šetina na delu.

G. Šetina iz Črnomlja si je ubil v glavo, da hoče kot najnovejši »agrarec« na vsak način priti v dež. zbor. Zato šviga na vse strani po Beli Krajini ter stiska roke vsakomur, ki ga sreča, le župnišč se ogiblje. Dne 23. avg. je imel shod v Gradacu; pot mu je pripravljala podzemeljski učitelj gosp. Megušar. Nato se je g. Šetina oglašil v Krasincu in Gribljah. V Gradacu je obljuboval vse najlepše reči, od plemenitih prašičev do modrine neba. Prva obljuba je bila seveda belokranjska železnica. No, ta obljuba je jako po ceni. G. Šetina menda misli, da se železnice grade, kakor otroški mlinci ob potoku, in da bode on Madjarom uro navil. Obljubil je dalje Gračanom take prašiče kakor slone. Res, srečna Bela Krajina, ki imaš takega velemoža v svoji sredi! Čudno, da že preje niso zasledili tega čudatčevnega moža. Dne 24. avg. zvečer je g. Šetina s svojim obiskom počastil Sadinjo vas. Tu se je bahal, da je semiški vodovod njegova zaslug. No, to je pa že prevelika »farbarija«. V Sadiniji vasi je obljubil tudi tovarno za kročnike, na kar so se mu celó kmetje smejali.

Dne 28. t. m. je bil že pozno v noči v Metliki, kjer se je vršil tajni »vojni posvet«. Glavna pomagača pri agitaciji sta mu g. M. Zupanič, bivši urednik »Juga«, in gimnazijaki suplent g. Jeršincovič. Delajo pa povsod tajno; večinoma prihajajo po noči v vasi in odhajajo z nočjo.

Ker je »Jug« pošteno okrcal dr. Tavčarja in njegovo politiko, zato bi radi vedeli, kakšne barve je g. Šetina, ker ga priporoča g. Zupanič. Kameleon menda ni, katoliško-naroden noče biti, torej je liberalci, ki pa kot jež še skriva liberalne ščetine, ki jih ne more pokriti »agrarni« plašč. Katoliško-narodna stranka ima tudi popolnoma agrarske točke v svojem programu, ki obsegajo vse želje in zahteve poljedelskega prebivalstva. Zato se vrli Belo Kranjci gotovo ne bodo pomišljali in oddali

svoje glasove kandidatu katol. - narodne stranke.

»Slov. Narod« je včeraj objavil pismo g. Janeza Bohte-ta, posestnika v Zastavi, ki naznanja, da odstopi od kandidature na korist g. Šetini. Kot pride so podpisani: Ivan Petrič, župan občine Palči vrh, P. Majerle, župan v Starem trgu, I. Fugina, Jurij Sterbenz, Ivan Šusteršič ml. v Semiču, I. Puhek, župan, A. Lackner.

Somišljeniki, pozor!

Liberalne spletko v ljubljanski okolici.

Res zanimivo, kako lažejo liberalci. Ker so bili pred nekaj dnevi razglašeni glavni volivni kraji, med njimi za ljubljansko okolico Spodnja Šiška, pravijo sedaj liberalci: Vsi bote morali iti v Šiško volit. Ne boš, o pravem času se je zvedelo. Na te limanice se nihče ne bo ujel!

Dalje pravijo liberalci: Povšetova volitev ne bo veljavna, ker je v »penziji«. Jeli ima liberalna buča še kaj več možgan, da bo spravila še kaj takega na dan? Sicer pa pozor, somišljeniki, sovražnik je pri delu, ne bodimo brezbržni in preveč optimistični! Vsi na krov tudi v ljubljanski okolici!

Hrvaški obrtni muzej in vlada.

Iz Zagreba, 29. avg.

Med zajedniškimi ogersko-hrvaškimi ministri je brez dvoma največji protivnik hrvaške samostalnosti in gmotnega napredka v tej kraljevini minister trgovine. To svojo protivščino pokazuje ta minister prav pogostoma in očitno. Tako je še gotovo dobro poznat odgovor čitateljem »Slovenčevim«, s katerim je omenjeni minister odbil predstavo hrvaških trgovsko-obrtnih zbornic glede izboljšanja gmotnih odnosov na Hrvaškem. Hrvati so se kar čudili temu odgovoru, v katerem ni minister priznal niti jedne točke predstave za opravičeno. Seveda ne bodo na ta odgovor molčale hrvaške trgovsko-obrtnice, nego so nakanile na svojem bodočem sestanku na Sušaku odgovoriti ministru, kakor se spodobi.

Komaj so se radi neprijaznega ministrovega postopanja vznemirjeni trgovski in obrtni krogi deloma pomirili, že se je pojavila zopet nova afera. Hrvaške trgovsko-obrtnice so sklenile, sezidati v Zagrebu trgovsko-obrtni muzej ter so v to svrhu nabirale denar skozi dalj časa. Zdaj se ga je nabralo toliko, da bi se mogla ta zgradba postaviti. In zares so izdelani in potrjeni že načrti za to, toda zagrebška zbornica je želela, da si zagotovi neko vsakoletno podporo za vzdrževanje tega muzeja. Razume se, da je dolžna tako podporo dati država od zajedniških dohodkov. Zagrebška zbornica se je zato obrnila po hrvaške deželne vladi radi te podpore na zajedniškega ministra ter mu je ob enem predložila tudi po njej izdelani statut za dotični muzej.

Dolgo se je moralo čakati na ministrov

odlok. Slednjič je vendar dospel odgovor v Zagreb. A kakšen? Minister je obljubil 12.000 kron letne podpore za muzej, toda pod takimi pogoji, kakoršnih hrvaške trgovsko-obrtnice ne morejo na noben način sprejeti. Sploh je v vsej tej zadevi minister ravnal minister čisto samovoljno ter prezrl vse pravice, ki jih ima glede takih vprašanj avtonomna hrvaška vlada. Minister je odgovoril hrvaškim zbornicam tako, kakor odgovarja svojim ogerskim. In kako je odpisal minister trgovine? Pred vsem se muzej ne sme zvati »hrvaški«, nego le muzej zagrebške trgovsko-obrtnice, potem pa mora biti v tem muzeju tudi prostora za ogersko robo, a minister bode izposloval, da se bode smela tudi hrvaška roba pošiljati v ogerski muzej v Budimpešto. Na statut, izdelan za muzej od zagrebške zbornice, se minister ni niti oziral, nego je poslal novi izdelan v mažarskem duhu. Take rešitve ni nobeden pričakoval in hrvaške zbornice je tudi ne morejo sprejeti, ker se popolnoma protivi hrvaški avtonomiji. Minister trgovine je v tem odgovoru popolnoma prezrl hrvaško-ogersko nagodbo, ker ne prizna hrvaškega imena, premda je v omenjeni nagodbi hrvaškemu narodu zagotovljen samostalni položaj kot političnega naroda.

Hrvati imajo tedaj isto pravico nazvati svoj muzej »hrvaški« kakor Ogri svoj v Budimpešti ogerski. S tem pa, da vsiljuje minister ogersko robo v hrvaški muzej, hoče Hrvaško storiti popolnoma ovisno v ogerske obrtnosti, kolikor je ima, in v ogerske trgovini; ne misli pa gotovo ne, da bi se Hrvaška v trgovskem pogledu okoristila na Ogorskem, saj izkušajo hrvaški trgovci posebno z gospodarskimi pridelki in z živino vsak dan, kako se jim zapira pot čez mejo, tako da so prisiljeni iskati si trgovske zveze z Avstrijo in Nemčijo.

Ne pomoči Hrvaški, marveč pokazati premoč Ogorske, je hotel ogerski minister in proti tej nakani se bode seveda uprla zagrebška trgovsko-obrtna komora, a ni dvoma, da jo bode v tem hoju podpirala vsa hrvaška opozicija, premda ne bi smela tudi sama hrvaška vlada dopustiti, da se na tako brezobziren način krši nagodba, saj ima v tem vprašanju vendar ona sama prvo besedo.

Uradni časopisi seveda nagovarjajo zagrebško komoro, da naj popusti, češ, da zahtevajo tako gmotne koristi hrvaškega naroda.

Tako pisanje pa se mora smatrati za največjo popustljivost med kulturnimi narodi, in Hrvati si bodo dobro zapomnili, kdo širi med narod take krive nazore. Stvar je čisto jasna.

Hrvati v tem vprašanju ne morejo popustiti, ker bi se sicer morali odreči svojemu imenu za neznatno podporo, a to bi bila največja sramota, ki si jo moremo misliti, potem pa Hrvatim tudi ni potrebno kaj takega storiti, ker je njihova stvar zakonita, osnovana na jasnem zakonu. In mi mislimo, da mora v vsakej pravni državi zmagati zakon.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. avgusta.

O sestanku državnega zbora

piše »Tiroler Tagblatt«: Češki listi pišejo, da bo državni zbor sklican že na 20. oktobra. Številne in težke naloge, ki jih mora rešiti državni zbor v svojem prihodnjem zasedanju, popolno opravičujejo začasni sestanek avstrijskega parlamenta. Sicer bi se prav lahko zgodilo, da bi prej potekla jesenska parlamentarna doba, predno bi se moglo izvršiti kaj drugega, kakor da se bo odkazal proračun budgetnemu odseku. Rešiti pa moramo poleg tega carinska vprašanja in nagodbo, ali vsaj izvršiti potrebne predpriprave. Nujna potreba je torej, da dobi zbornica dovolj časa, kajti razmerje mej strankami se tudi pozneje ne premeni.

Mej Mladočeht in češkimi agrarci

brčkone ne pride do kompromisa povedom bližnjih deželnozborskih volitev, ker se zanj nikakor ne ogrevajo agrarci. Vodstvo mladočeške stranke je o tem že prepričano in je vsled tega objavilo v svojih listih okrožnico, v kateri pravi mej drugim: Češka agrarna stranka napenja vse sile, da doseže vspehe pri volitvah. Stranka je povzročila razdor v češkem kmečkem stanu. Njena prizadevanja niso koristna kmetu, marveč ravno zanj pogubna, kar se je že opetovano povdarjalo. Potem svati okrožnica pred agrarci ter se dokazuje, da ima le mladočeška stranka zaslug za kmečki stan. Vodstvo brčkone priča, da bo ta oklic popravil, kar se je dosedaj zagrešilo glede organizacije kmečkega stanu.

Prvotne volitve v Galičiji

so pokazale, da bodo konservativne stranke v gališkem deželnem zboru znatno pomnožene izšle iz sedanjega volivnega boja, ako-ravno so že dosedaj razpolagale v deželni zbornici z zanesljivo večino. Večina poljsko konserv. kluba se bo okrepila na račun poljske ljudske stranke in pa raznih rusinskih frakcij. O poslednjih se sodi v poljskih konservativnih krogih, da bodo mogle ohraniti le dve tretjini dosedanjih mandatov. Temu se kajpada ni čuditi, ker je splošno znano, da razpolaga poljsko kolo z vsemi mogočimi sredstvi, s katerimi je mogoče delati volitve.

Gališki deželni maršal grof Bađeni

odstopi po poročilu lista »Dziennik Polski« takoj po završenih deželnozborskih volitvah. Vlada se je baje zaman trudila, da bi pregovorila grofa Bađenija, naj vztraja še nadaljnjih šest let na dosedanjem mestu. Kot kandidati za to mesto se imenujejo v omenjenem listu bivši namestnik in deželni maršal knez Sanguszko, člani gosposke zbornice grofa Potocki in Stadnicki ter knez Lubomirski in pa državnozborski poslanec David vit. Abrahamovic.

Vsenemški »volkstag«

se vrši, kot že omenjeno, dne 8. septembra v Ašu. Kakor javlja »Ostdeutsche Rundschau«, bo predsedoval shodu ekskvitez Jurij Schö-

se je glasil: »Predstojnik ve, kdo je proizročitelj tega lopovstva, to sta namreč dokasti Duffy in rjavi Mc Faden. Deset dni pred ropom je že opazil njihove nakane in dal takoj zasledovati ta dva potepuha; ali v nesrečo se je v oni noči, v kateri je slona zmanjkalo, zgubil sled za njima in ga ni bilo več mogoče najti, ptička sta ušla in — slon tudi. Duffy in Mc Faden sta najsmelejša prekanjenca svojega stanu; zatoraj nadzornik z vso pravico domneva, da sta ona dva bila, ki sta v minoli, kruti zimi ukradla nekoč po noči peč iz glavne stražnice, čegar nasledek je bil, da so morali drugi dan nadzornik in vsi detektivi k zdravniku, eden z zmrlimi nogami, drugi s prsti, tretji z ušesi, drugi pa z drugimi udi.«

Ko sem čital prvo polovico tega dodatka, bil sem še mnogo bolj presenečen zaradi nenavadnega bistroumja tega samozvestnega moža. Pozoroval ni samo vsake stvarice v sedanjosti z jasnim očesom, ampak mu tudi bodočnost ni bila tajno zakrita. Brž sem se napotil k njemu v uradno pisarno in mu rekel, da bi bilo sedaj najbolje, da bi dal imenovana potepuha prijeti, da tako prihrani nepotrebno delo in stroške, toda njegov odgovor se je glasil prosto in

določno: »Ni naš poklic, zločin zabraniti, ampak ga kaznovati. Kazniti ga pa ne moremo, dokler ni storjen.«

Omenil sem mu, da so časniki že raznesli tajnost, o kateri je spočetka toliko govoril, kajti vse naše namere, načrti in nakane so bile vsakomur znane; celo vse sumljive osebe so bile z imenom navedene; to bi moralo imeti posledico, da bi spremenile svojo zunanost ali da bi se kam skrile.

»Pustite jih. Najdemo jih, ko sem že pri tem, in moja roka jih poišče v njihovih skritih mestih tako gotovo, kakor roka osode. Kar se tiče novin, moramo biti z njimi v dobrih odnosih. Detektiv mora objaviti svoje čine, da se ne bi mislilo, da ne izvrši ničesar, objaviti mora razna »domnevanja«, kajti nič ne vpliva tako močno na javno mnenje kakor taki članki, in nič mu ne napravi tako začudenja; nam je treba objavljati svoje načrte, v kolikor jih sprejemajo žurnalisti. Vedno moramo kazati javnosti, kaj da počenjamo, da se ne bi mislilo, da ne delamo ničesar. Tudi je zares mnogo prijetnejše, če se čita v novinah: »nadzornika Blunta globoko in posebno domnevanje se je obneslo«, kakor če čitamo tam

neko drzno opazko ali proti koncu satirično zasmehovanje.«

»Razumim pomen vaših besedi; ali zapazil sem, da v enem delu svojih člankov v raznih novinah niste pristavili svojega mnenja o nekih važnih stvareh.«

»Da, tako se vedemo z mirom in z dobrim uspehom. V ostalem pa v tem slučaju nisem dal proglasiti ničesar določnejega.«

Zložil sem označeno vsoto denarja pred nadzornika za tekoče stroške, nato pa sem se vsedel, čakajoč nadaljših razprav in naznanil, katerih je bilo vsak čas pričakovati iz telegrafskega urada.

Zatem sem še enkrat prečital jutranje časnike kakor tudi okrožnico z našim popisom, pri čemur sem zapazil, da bo šlo morda izdanih 25.000 dolarjev samo za detektive. To sem tudi povedal in rekel, da bi nagrado moral dobiti le oni, kateri slona dobi. Nadzornik je dejal:

»Slona najdejo detektivi, zato pripada nagrada njim. Če bi ga dobil kdo drugi, zgodilo bi se to samo vsled paznega delovanja detektivov in vsled izkoriščevanja sleda, s čimur bi bili detektivi zapeljani na nepravda pota. Naloga s posebnim namenom spisanega članka je, navdušiti naše ljudi k

delavnosti, da bi, ne trateč časa in svojega izvežbanega bistroumja, šli pogumno na delo, ne pa, da bi bil obdarjen človek, ki bi slučajno in brez truda in zaslug odkril rop.«

To je bilo seveda jasno in razumljivo. V tem je začel v kotu ropotati telegrafski stroj, in prišlo je naslednje poročilo:

Flower Station, N. Y. 7:30 dopol. — Sled dober. Našel vrsto globokih kotlin blizo kmetij. Zasledoval dve milj brez uspeha; mislim, da je šel slon proti zapadu; šel bom v to smer. — Darley, detektiv.

»Darley je najboljši izmed ljudi naše policije«, je rekel nadzornik. »V kratkem bomo spet slišali o njem.«

Nato je dospel druga brzojavka:

Barker's N. Y. 7:40 dopol. — Prav prišel. Danes po noči oropana steklarna, osemsto steklenic je proč. Pet milj na okoli sama voda. Slon je bil žejen. Steklenice vse prazne. — Baker, detektiv.

»To pomenja mnogo«, je dejal nadzornik. »Vidite, žeja zveri bo dober sled.«

Brzojavka št. 3:

Taylorville, L. J. 8:15 dopol. — Kup sena zginit ne daleč od tod po noči. Najbrž,

nerer. Izmed vsenemških poslancev se bodo vdeležili shoda poleg Schönererja dr. Bareuther, dr. Schalk, Iro, dr. Eisenkolb, Stein, Wolf, dr. Tschan, Hofer in Schreiter. Pri ljudskem shodu, ki se vrši ob 2. uri popoldne v telovadnici, bodo govorili samo voditelji vsenemške stranke: Schönerer, dr. Schalk, dr. Eisenkolb in Stein. Ostali poslanci pridejo na vrsto zvečer pri komersu. Če ta shod ne reši »zatiranega« nemštva v Avstriji, potem vsenemci zama pričujejo rešitve.

O vrokih pročiščenjskih gibanj v Avstriji

pravi neki dunajski poročevalec »Köln. Volkszeitg.« meji drugim tudi to-le: Sedanje verske razmere v Avstriji so naravno posledica Jožefinizma, ki že nad sto let tlači in duši življenski živec cerkvenega življenja v Avstriji. Jožefinizem je posebno po letu 1870 prišel delovati z vso silo, podpirali so ga pa mejverski in šolski zakoni. K temu treba pomeniti še enega važnega momenta. Ko je bila v letu 1848 uvedena tiskovna svoboda, polastilo se je časnikarstva na vsi črti židovstvo in od tedaj vsak dan zastruplja pravno in versko zavest ljudstva. Pomembnega krščanskega časopisa pred nekaj leti niti ni bilo in še sedaj moramo v svojo sramoto priznati, da nemško katoliško ljudstvo na Češkem nasproti mnogim židovskim in protestantskim dnevnikom razun nekaterih tednikov nima nobenega svojega lista. — Žal, da je temu res tako, a ne samo med Nemci.

500 milijonov posojila za investicije.

Kakor je izvedel »Budap. Hirap«, name-rava ogerska vlada še to leto emitirati investicijsko posojilo 500 milijonov kron, da izvede najnujnejše investicije, med temi: gradnjo kanala Budimpešta Csongrad, trgovinsko pristanišče v Budimpešti szekelskih železnic in novi kolodvor v Budimpešti. — »Pester Lloyd« pa trdi, da je ta vest za sedaj še brez vsake podlage, ker še niso dogotavljeni dotični investicijski načrti, in še torej ne more biti govora o najetu posojila. — S tem pa oficijozus pač sam prizna, da se gotovi krogi vendarle pečajo z omenjeno zadevo in da se izdelujejo potrebni načrti.

Ogerski državni zbor

prične prihodnji terek zopet z rednim zasedanjem. V ponedeljek se vrši pod Szellovim predsedstvom ministerski svet, ki bo razpravljal o poslovnem programu za prihodnjo kratko dobo zborniškega zasedanja in določil morda že tudi čas, ko se razpusti sedanjí državni zbor in vrše nove volitve. Mogoče je, da bo zboroval ogerski parlament samo teden dni, ker je baje v cesarjevem potovalnem načrtu že določeno, da bo bival vladar 9. septembra v Budimpešti. Nove volitve bi se vršile potemtakem v

ga je snedel slon. Našel sem sled in se ga držim. — Hubbard, detektiv.

»Torej gre z mesta na mesto«, je rekel nadzornik. »Vedel sem, da bomo imeli z njim lep kos dela, ali ne uide nam«.

Flower Station, N. Y. 9 dopol. — Sledil stopinjam tri milje na zapad. Velike so, globoke in razrovane. Ravno sem srečal kmeta, ki pravi, da to niso stopinje slona ampak jame mladih dreves, katere je izkopal pretečeno zimo, ko so bila tla zmrznila. Čakam navodil, kaj naj počnem — Darley, detektiv.

»Aha, zlodeji so sporazumljeni! Reč postaja kočljiva«.

Narekoval je Darley u sledečo brzobjavko:

»Primate tega moža in ga prisilite, da naj imenuje svoje sodruge. Zasledujte stopinje — če treba k Tihemu oceanu. — Načelnik Blunt.

Nov telegram:

Coney Point, Pa: 8:45 dopol. — Plinarna oropana danes po noči, in trimesečni neplačani računi za plin zginili. Na sledu sem in grem po njem. — Murphy, detektiv.

»Nebes«, je vzkliknil nadzornik, »kaj požira tudi račune za plin?«

»Navedoma — da; kar mu pa vendar ne more prijati samo ob sebi«. (Dalje prih.)

zadnjih dneh oktobra ali pa v prvi polovici meseca novembra.

Kdo bo Szilagyjev naslednik?

Tega vprašanja, ki razburja že nekaj tednov sem vse požunske kroge, dne 29. avgusta vršča se dopolnilna volitev za državni zbor ni mogla rešiti. Pri tej volitvi stali so si, kot znano, nasproti kar trije kandidati: liberalca Molec in Günther ter kandidat neodvisne meščanske stranke Dworak, ki ga nekateri prištevajo med socialiste. Največ glasov je dobil Molec, ki je zjedini nase 446 glasov, za njim je Günther s 328 in konečno Dworak s 120 glasovi. Potrebna je ožja volitev med prvima dvema kandidatom. Izvoljen bo bržkone Molec, ker nikakor ni pričakovati, da bi dobil Günther Dworakove glasove. Presenečenja pa vključ temu niso izključena. Gotovo je sedaj le toliko, da bo liberalca Szilagyja nasledoval zopet liberalca, bodisi že Günther ali pa Molec. Güntherjev protikandidat Molec je dobil torej le eden glas manj nego je potrebno za izvolitev; absolutna večina je namreč znašala 447 gl. Skupno je bilo oddanih 894 glasov. »Preseb. Tagb.« pravi, da je ta volitev v marsičem zelo poučna. Volitveni vspeh dokazuje, da se je požunsko mamluštvo reduciralo na polovico dosedanje moči. — Najboljše pri vsej stvari je pa to, da bo morda ogerski državni zbor prej razpuščen, predno bo mogel novoizvoljeni poslanec pričeti svoj posel, kajti kot gotovo se sedaj poroča, da državni zbor ne zboruje dalj nego do 15. septembra.

Millerand in dunajska »Arbeiter-Zeitung«.

Dunajski organ avstrijske socialne demokracije se peča v četrtkovi številki s francoskim trgovinskim ministrom Millerandom. List vprašuje, bo-li »sodrug« Millerand obdržal še nadalje svoj ministerski portfelj, ker je izvršena njegova naloga, namreč »rešitev republike«, in odgovarja na to vprašanje: Millerand to pač lahko stori, toda s socializmom njegovo ministerstvo nima več nobenega opravka. Ministerstvo, ki vodi do poklona ruskega carizmu, pač ne pomenja udeležbe delavstva v ministerskem svetu. Millerand se mora odločiti. Izjaviti se mora, pripada li še delavski stranki, ki nikakor ne simpatizuje z obiskom ruskega carja, ali pa ostane še nadalje minister. — No, tako hudo pa menda vendar le ne bo. Take besede so sicer že padle v mnogih socialističkih krogih, kedar pa pride do odločivnega trenutka, pa dobi Millerand vedno potrebno večino.

Naseljevanje francoskih redovnikov v Italijo.

o katerem pa dosedaj še nikakor ne more biti govora, že v obilni meri razburja duhove znanih ital. »patriotov«, ki bi sicer imeli polne roke dela, ko bi se hoteli intenzivneje pečati z resnimi vprašanji svoje dežele. Kličejo se že v obrambo vsi mogoči elementi in vladajo na dan razni zastareli proticerkveni zakoni, ki v tem vprašanju nikakor ne pridejo v poštev. »Osserv. Romano« vprašuje tem povodom: Zakaj neki ne bi mogli francoski redovniki priti v Italijo? in potem navaja: Dokler nimamo izjemnih zakonov proti posamnim zunanjim duhovnikom, morejo v mirnem času vsi priti čez italijansko mejo, ki jih veseli dihati zrak naših mest. Kot posamniki smejo biti ti redovniki povsodi, kjer koli hočejo, in smejo nakupiti posestva, kolikor dopuščajo njih sredstva. Po zakonu bodo imeli potem iste pravice v državi, kakor tisoči Angležev, Nemcev, Amerikanov in drugih, ki so si prisvojili najlepše kraje in palače. — Brezmejna strast framasonov kajpada noče uvideti tega, kar je vsakomur jasno.

Razpor med Venezuelo in Kolumbijo.

Položaj v Kolumbiji postaja glasom poročil iz Novega Jorka z vsakim dnem resnejši. V kratkem je pričakovati velikih, vročih bojov. Te bitke odločijo usodo Kolumbije, pa tudi integralnost Venezuele, Ekvadorja in Nikaragve. Liberalci upajo s svojo močjo tekom 24 ur vreči sedanjo kolumbijsko vlado. A tudi Venezuela se mora tresti. Vataški vodja Garbiras še ni premagan in oficijelna brzobjavna poročila o položaju v tej državi nikakor ne podajajo resnične slike. To je precejšnja tolažba za kolumbijsko vlado.

Angleži primanjkuje vojaštva.

Zadnji dogodki v Južni Afriki in izjave raznih angleških strokovnjakov jasno kažejo, da je angleška vojna moč že popolno onemogla. Lord Kitchener neprestano nadleguje londonsko vlado, naj mu dpošlje novih močij, ker so vrste njegove armade že decimirane. Angleški vojni urad mu res tu in tam pošlje kakih par sto mož, ki pa so vse prej nego vojaki, in Kitchener se sam pri- tožuje, da mu pošiljajo ljudi, ki niso za nikakovo rabo, ki ne znajo ne streljati, ne jezdit, da tudi za pešhojo velika večina ni sposobna in ki bolj spada v bolnico nego v vojni tabor. »Daily Mail« ve poročati, da je morala pred nekaj dnevi odpluti v domovino ladija, napolnjena s samimi vojaki Yeomanry polka, ki so po trimesečni službi postali popolni invalidi. Kitchener si je hotel pomagati iz te zadrege z zgradbo novih strelnic, pri katerih ni potreba posebno izurjenega vojaštva. Toda Buri ne respektirajo teh strelnic, marveč jih požgo in razdro ter ujamajo vojaštvo. Ena sama noč pokonča na ta način, za kar porabijo Angleži več dni. — Sedaj predlaga nekdo v »Times«, naj se sedanje čete v Južni Afriki nadomeste z onimi v Indiji. Ta načrt je sicer lep, a si ga londonska vlada ne bo upala izvesti, ker ve, da bi to zelo slabo vplivalo na Evropo in pa še bolj na Indijo samo. In vključ temu angleški državniki še sedaj ne marajo o miru ničesar čuti.

O vrokih »bolezni« princa Tsuna, ki tiči s svojo pravno komisijo še sedaj v Bazelu, poročajo razni berolinski listi tudi to-le: Kakor znano, je došla kitajska ekspedicijska v Nemčijo samo vsled izrecne zahteve nemške vlade, da se s tem da zadoščenje nad umorom poslanika Kettelerja. Ker pa načeluje tej komisiji princ Tsun, je nujno potrebno, da se tudi sam pokaže pred nemškim cesarjem pokornega in udanega slugo ter mora izkazati cesarju vse spoštovanje. V to svrhu zahtevajo baje na berolinskem dvoru, da se vede princ pred cesarjem v smislu predpisov za kitajski dvor veljavnega »Rotau«-a po katerem se mora vsak pred cesarjem s čelom trikrat dotakniti zemlje in se potem devetkrat prikloniti. Princ se pa neki noče udati tej zahtevi ter pravi, da bi zadostoval trikratni poklon. To je pač eden vzrokov, ki zadržujejo princa v Bazelu, a glaven pa nikakor ni.

Dopisi.

Iz Št. Jerneja, 29. avgusta. Dne 24. avg. je blagoslovil presvetli knez in škof ljubljanski temeljni kamen nove samostanske cerkve v Pletterjah Pripeljal se je prejšnji večer ob 1/2. uri v Št. Jernej, kjer so ga slovesno sprejeli. Drugi dan, t. j. v soboto, se je začelo sveto opravilo v Pletterjah ob 9. uri. Najprej je presvetli blagoslovil temeljni kamen cerkve, ki bo dolga 40 m., široka pa 9 m. Ves prostor so oo. kartuzijani lepo okrasili: okrog in okrog, kjer bo stal cerkven zid, so se vzdigovale z zastavami in zelenjem okrašene smreke; zadej pa na mestu, kjer bo stal altar nove cerkve, so postavili ličen lesen altar, delo enega tukajšnjih bratov kartuzijanov. Sem je stopil presvetli po blagoslovu, da bi daroval prvkrat presv. daritev. Ker je prišla k tej redkej slavnosti velika množica ljudstva, obrnil se je presvetli pred sv. mašo do ljudstva, ter mu pojasnil najprej pomen obredov pri ravno-kar izvršenem blagoslovu. Omenjal je na kratko zgodovino tega kraja, kjer so se naselili kartuzijani že pred več kakor 500 leti; za njimi so prišli oo. jezuiti, ki so ostali do leta 1873, ko so bili pregnani. Nad 125 let. je ostal nekdanji samostan v svetnih rokah. Zadnji čas so pa zopet kupili nekdanjo svojo lastnino prvotni menihi kartuzijani.

Nato je še povdarjal veliko korist, ki jo bo imelo tudi ljudstvo od samostana. Ne glede na gmotne podpore, o katerih bi vedeli reveži že zdaj marsikaj povedati, je še veliko večjega pomena, kar store v dušnem oziru: gojili bodo lepe umetnosti; pred vsem pa bodo oo. kartuzijani molili in pokoro delali ne le za se, ampak tudi za druge, ki nimajo časa ali pa nečejo z molitvijo in z dobrimi deli tolažiti jezo božjo.

Kartuzijanski red je eden najstrožjih: Meso uživati je prepovedano brez vsake

izjeme; vstajajo vsako noč ob 11. uri, zbero se v cerkvi, kjer trajajo molitve skoro do 2. ure zjutraj.

Nato je bila sv. maša. Potem so ogledovali došli gospodje prostor in zlasti staro cerkev, v kateri so zdaj stroji. Drugi dan, v nedeljo je presvetli knez slovesno vsprejel v Marijino družbo v Št. Jerneju okoli 200 deklet in 20 mladeničev. Popoldne pa se je odpeljal v Kostanjevico, kjer se je začela vizitacija in birma, ki se zdaj nadaljuje po vsej leskovškaj dekaniji.

Dunaj, 29. avgusta. V prostorni kat. resursi na Dunaju otvoril je Roman Himmelbauer v imenu pripravljalnega odbora shod avstrijskih duhovnikov ob 8. uri zjutraj. V predsedstvo so bili izvoljeni soglasno poslanca Bachinger in dr. Stojan ter dekan Rüdinger. O idealnih zahtevah duhovništva je poročal državni poslanec dr. Scheicher, ki je ožigosal znano gibanje »proč od Rima« kot proč od Boga in proč od Avstrije, pri katerem se namenoma udriha po cerkvi in duhovnikih. Govornik je zahteval varstvo tudi za cerkev in za duhovnike, pozivljajoč, da se osnujejo povsod obrambena društva. Vsprejete so bile soglasno sledeče resolucije, ki se škofijstvom naznanijo, vladi predložijo, vsem posalcem pa prav posebno priporočajo, da se dejanjsko izvrše:

Vsi zborovalci odločno protistujejo zoper cerkvi sovražno hujskanje »proč od Rima« ter neosnovane napade na duhovščino. Zahtevajo državnopravno varstvo duhovščini, jednako drugim stanovom.

V obrambo cerkvenih pravic in poživljenje verskega duha med ljudstvom sklene shod soglasno sledeče:

1. Osnujejo naj se po vseh škofijah obrambena društva, katerih dolžnost bodi, zasledovati neosnovane napade na cerkev in na duhovnike, jih v javnih listih popravljati ozir. sodnijsko zasledovati.

2. Vsa taka deželna društva naj bodo v tesni zvezi z osrednjim obrambenim društvom na Dunaju.

3. Podpira naj se katoliško časopisje po posameznih deželah. Za glasilo osrednjega društva pa se proglasi »Correspondenz-Blatt«.

4. Skrbi naj za povzdigo verskega duha sploh med ljudstvom in zlasti med mladino s tem, da se obvaruje pričeti pohujšanj na srednjih in visokih šolah; naj se napravljajo zavodi pod vodstvom salezijancev; skrbi naj se, da se dobi verno razumništvo vseh stanov kot odločna obramba zoper protiversko in protiaustrijsko gibanje.

Brzobjavno se sporoči neomejena udanost svetemu očetu Leonu XIII., Nj. veličanstvu presv. cesarju pa se udanostno pokloni predsedstvu.

Odbor peterih udov se izvoli, da vse te sklepe izroči presvitemu vladarju, vis. vladi, škofom in poslanski zbornici.

Vabilo na naročbo.

S 1. septembrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENE“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. | Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Tedenski koledar.

Nedelja, 1. septembra: 14. pobink. Angeljev varuh.; evang.: Jezus razlaga božjo previdnost. Mat. 6. — Ponedeljek, 2. septembra: Štefan kralj. — Torek, 3. septembra: Evfemija, Doroteja mm. — Sreda, 4. septembra: Roza Viterb. d. — Četrtek, 5. septembra: Lovrenc Justin.

Petek, 6. septembra: Hermogen m. — Sobota, 7. septembra: Anastazij m. — Solnce izide 5. septembra ob 5. uri 32 minut, zaide pa ob 6. uri 26 minut. — Lunin spremen: Zadnji krajec 5. septembra ob 2. uri 25 minut popoldne. — Dan se skrči v septembru za 1 uro 28 m. — **Musica sacra** v nedeljo 1. septembra: V stolni cerkvi velika maša ob deseti uri: Cecilijino mašo zložil Ad. Kaim, graduale A. Foerster, ofertorij A. Rieder. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo v B dur zložil J. B. Benz, graduale »Angelis suis« zložil Ant. Foerster, ofertorij Benedicite Dominum zložil J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. avgusta.

Sestanek kršč. mislečega dijaštva.

Opozarjamo še enkrat, da se vrši sestanek 3. 4. in 5. septembra v Ljubljani. V torek 3. sept. je zvečer v veliki dvorani »Katol. doma« pozdravni večer, h kateremu vabimo tudi častito meščanstvo. V sredo 4. sept. so dopoldne in popoldne predavanja, zvečer istega dne je pa koncert v »Katol. domu«, pri katerem svira sl. ljubljanska meščanska godba. Začetek ob 1/8 8 uri. Dopust imajo samo somišljeniki — vabljeni. V četrtek 5. sept. je skupni izlet v Vintgar, h kateremu vabimo somišljenike posebno iz meščanstva. Pripr. odbor.

Osebnosti. Deželni predsednik baron Hein se je s soprogo včeraj zvečer s Koroškega povrnil v Ljubljano. — Vladnim svetnikom je cesar imenoval vodjo deželnega zdravilišča v Solnogradu g. dr. Jožefa Dorniga.

Zaveza hrvaških učiteljskih društev na pravi poti. Preteklega tedna sešli so se v Zagrebu hrvaški ljudski učitelji, da se o priliki tvorjenja »Hrvaškega šolskega muzeja« posvetujejo o svojem stališču in o zadevah svojega vzvišenega stanu. Predsednik »Zaveze« g. prof. Stjepan Basariček je otvoril skupščino z lepim govorom, katerega je završil z naslednjimi besedami: »V prvi vrsti bi želel, da bi se najskrbneje varovalo naše učiteljstvo, posebno učiteljski naraščaj, nesrečne one struje, ki se je v novejši dobi pričela javljati pri večjih narodih, a se je od onih pričela usiljevati tudi k nam. Mislim ono strujo, ki za nemarja véro in domovino. Za velikim narodom more taka struja škodovati, a mali narod, kakoršen je naš, mora uprav uničiti. Brez vere v Boga ni sreče, ni blagoslova, a brez ljubezni do domovine ni požrtovalnosti za občno dobro. V težki borbi življenja naj nas učitelje krepi in jači misel, da delamo za slavo božjo in korist mile nam domovine. Slaba naša plača ne bi nas mogla sama vzdrževati pri delu in da bi strpljivo in zanosom nosili težko breme mukotrpnega svojega zvanja. Veselega srca trpeti hočemo in delati v zavesti, da služimo veliki ideji. Uverjeni smo, da s požrtovalnim delom bomo največ pripomogli k temu, da se narod vzdigne na ono stopnjo prosvete, na kateri spozna, da se mora nagraditi delo onih, ki so njegovi prvi in največji dobročinitelji. — Složimo se torej in obljubimo, da hočemo mili domovini služiti z dušo in telesom in da ji hočemo vzgojiti pobožne, umne in verne sinove in hčere. Bog naj blagoslovi naše delo!« — Pravijo, da je te krasne besede s silno kislimi obrazi poslušala deputacija slov. naprednega učiteljstva Jelenec, Dimnik in Gangl in da takrat niso prišli na dan s slavonspevi na svojega »Učit. Tovarisa«.

Pastirsko pismo našega knezoškofa in Hrvatje. Knezoškofa dr. Jegliča pastirsko pismo, ki se bavi z deželnozborskimi volitvami, prinaša hrvaški »Katoliški List« v krasnem hrvaškem prevodu.

Vojaške vaje. Z Rakeka se nam poroča: Okoli Rakeka se sedaj vrše jako zanimive vaje dveh brigad, katerih ena je na Rakeku, druga v Cirknici. Ozemlje je tako, da se more z bližnjih gričev vsak dan pregledati premikanje čet; zato pride mnogo tujcev vsak dan gledat vojaške vaje. Včeraj je pol polka huzarjev na gričih od Rakeka proti Cirknici napadlo pehoto. Napad se ni posrečil in huzarji so se morali vsled višjega ukaza umakniti. Vaje se vrše vsak dan od 7. do 11. ali 12. ure. V ponedeljek dne 1. sept. pride nadvojvoda František Ferdinand nadzorovat brigado na Rakeku.

Po obedu se odpelje v St. Peter in dne 3. septembra popoldne se vrne v Cirknico, kjer bo nadzoroval tamošnjo brigado. Fzm. Succovaty, poveljnik tretjega vojnega kora, je bil zadnje dni že dvakrat na Rakeku.

»Narodovo« veselje povodom godčanske sfere je precej klaverno in na vse načine zavija svoje poročilo. Vidi se iz poročila, da »Narodovci« niso zadovoljni z razsodbo. »Narod« tudi piše o neki kuratovi priči, da jo je sodišče zaprlo zaradi krive prisega. Poizvedeli pa smo, da je dotična ženska, ki je bila pred sodiščem jako zmehčana, že izpuščena iz zapor. Zakaj pa »Narod« ne navede besed predsednika sodišča, g. svetnika Andolška o neki liberalni priči, ki se glase: »Zasluzi, da bi se ga zaradi krivega pričevanja v preiskavo vzelo«. No, stvar ni še končana, in morda pade »Narodovo« veselje še za nekaj stopinj.

Duhovniške vesti s štajerskega. Prestavljeni so č. gg. Franc Trop, kot II. korvikarij v Maribor; Jakob Kosar v Slivnico pri Mariboru; Rudolf Krener v Šmartin pri Saleku. Novomašnik č. g. Anton Stergar, pride kot II. kaplan v Staritrq pri Slov. Gradcu. Č. gospod Alojzij Haubenreich, računski revident v kn. škof. pisarni je imenovan odpraviteljem knezoškof. pisarne v Mariboru.

Duhovniške izpremembe in nameščenja v goriški nadškofiji: Gospod Mihael Kragelj, I. kapelan v Cerknem, pride za župn. upravitelja v Šebrelje; dose-danji II. kaplan, g. Vinko Buda, postane I., na njegovo mesto pride novomašnik Ivan Drašček. Gosp. Ivan Košir, I. kapelan v Tolminu, gré za vikarija v Obloke, v Tolminu pa pride za II. kapelana novomašnik Val. Batič. G. Francišek Franké, vikarij v Trenti, je premeščen v Osek, naslednik mu bo dose-danji I. kaplan v Bovcu, g. Josip Abram, a na mesto poslednjega pride novomašnik g. Peter Šorli. Dosedanji kapelan v Volčah, g. Ivan Kunšič, je premeščen v Podmelec, podmelški kapelan g. Val. Knavs, pride za kurata v Gor. Trebušo, g. kurat Ant. Plesničar iz Gor. Trebuše za administratorja v Lokve, novomašnik gosp. Atilij Medveš pa je imenovan za kapelana v Volčah. Gosp. Hinko Črnigoj, kapelan devinski, gré za vikarija v Vel. Žablje, na njegovo mesto pride novomašnik Val. Pirec; dose-danji kapelan Črniški, g. Lipe Abram je imenovan za vikarja v Pliskovici, naslednik mu bo kot kapelan v Črničah g. novomašnik Ivan Franké. Dosedanji kapelan v Ročinju g. Edvard Mežnaršič, je odločen za administratorja na Otlici, novomašnik Jos. Milanič imenovan za II. kaplana v Komnu, g. Ivan Rejec za kapelana v Dornbergu. Novomašnik Rom. Bratus gré za subsidiarja in beneficijata v Marijan, g. Justulin M. pa je premeščen za vikarija v Zdravščino. Dosedanji prefekt v dešk. semenišču, g. Fr. Setničar, gre za voditelja v slov. »Alojzijevišču«, na njegovo mesto v malo semenišče pa dose-danji I. kapelan v Gra-dežu, g. dr. Ivan Tarla o.

Imenovan je č. g. Anton Kaplan, provizor na Reberci, za provizorja v St. Janžu pri Mostiču.

Umrli je na Notranjskem g. Josip Dekleva, c. kr. nadporočnik 47. pešpolka v Gorici, po dolgotrajni bolezni. Pogreb je bil danes v Košani. — V Gorici je umrl dolgoletni šolski sluga na ondnotnem gimnaziju g. Jos. Vogrič, star 72 let.

Novi puljski prošt. Laški listi poročajo, da bo proštom v Pulju imenovan č. gospod Adam Zanetti, bivši furlanski državni poslanec. Laškim liberalcem bi tako imenovanje ne bilo nič kaj po godu.

Izložena častna diploma. Diploma častnega občanstva, s katerim je počastila občina St. Vid pri Ljubljani drž. poslanca g. dr. Šusteršiča, je izložena v oknu g. Kolmannove prodajalnice na Mestnem trgu. Diploma je res krasno delo. Risarije je uprav fino izvršil gosp. V. Novak. Na diplomu se vidi mej drugim slika škofovih zavodov, šentvidske cerkve in hiše občin-skega urada.

Zadoščenje krščansko-socijalnemu delavstvu v Vevčah je včeraj dalo okrajno sodišče v Ljubljani. Znano je, da je »Narod« podlo podtikal krščansko-socijalnemu delav-

stvu, da je bil ubijalec paznika Remca v Vevčah član krščansko-socijalne organizacije in da je ta uboj bil v zvezi s krščansko-socijalnim gibanjem. Oboje je bila grda laž. Iz »Naroda« je ta podtikanja menda posnel socijalno-demokratski delavec Karol Kozelj, ki je očitil, da so z ozirom na uboj vsi krščanski socijalci jednaki in da so bili mej seboj domenjeni. Kozelja je prijel radi takega obrekovanja Jakob Kregar ter ga vprašal: »Kaj govoriš? Ali si res govoril, da smo bili domenjeni«, nakar je Kozelj odgovoril: »Saj ste tudi bili. Ti si bil zraven pa Jeriha«. Jakob Kregar in Jeriha sta tožila Kozelja, ki je seve vse dokaze ostal dolžan. Tudi živa slika pri zadnji veselici krščansko-socijalnega delavstva je prišla v razgovor, in Kozeljev zagovornik dr. Tekavčič je hotel to sliko, ki kaže združenje delavstva pod križem, opisati kot hujskajočo, a to dokazovanje je padlo v vodo. Jeriha in Jakob Kregar, katera je zastopal g. doktor Poček, sta bila z ozirom na to, ker ima Kozelj dva otroka, žene pa ne doma, zadovoljna, da Kozelj svoja očitanja prekliče, kar je tudi storil. Tožitelja sta torej ravnala jako usmiljeno, in nasprotniki krščansko-socijalnega delavstva v Vevčah pa so s to obravnavo tudi dobili krepko moralno zaus-nico.

Zadoščenje g. Uršiču. Znani so ostudni »Narodovi« napadi na g. Uršiča glede nekkih povodenjskih zadev. G. Uršič je tožil g. Kavčiča iz St. Vida. Predvčerajšnjim, 29. t. m., bila je povodenjska zadeva Uršičeva proti g. Kavčiču iz St. Vida pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Nič niso izdale Tavčarjeve zvijače. Potrjena je bila razsodba prvega sodišča, vsled katere plača g. Kavčič kazni 60 kron ter mora plačati vse velike pravdne stroške. To je krepak odgovor »Narodu« in Božiču ter zadoščenje Uršiču za žalitve. Vse zvijače dr. Tavčarja, ki je zastopal g. Kavčiča, niso nič pomagale. Na strani g. Uršiča, katerega je zastopal g. dr. Brejc, bila je resnica in pravica! »Narodovi« zabavljači dobili so odgovor, kakeršnega zaslužijo.

»Slovenski Narod« z dne 28. avg. poroča o obravnavi proti g. dr. Mauringu skrajno tendenciozno; osobito trdi, da je liberalni trgovec Minatti gosp. dr. Mauringu trn v peti in da je hotel gosp. dr. Mauring zopet čast krasti Minattiju in razdreti rod-binski mir. Resnica je le, da to trdi gosp. dr. Furlan v svoji obtožbi kot zastopnik Minattijev in le tega dekla Marijana Žagar, da pa obravnava kaj takega ni dognala. Res je le, da je gospod župnik povabil dne 9. avgusta kot gosta nekega poročnika, ki biva že dalje časa na Igu. Ko sta sama v zasebni sobi sedela, prišla sta na pogovor, da se pri Menattijevih večkrat prepirajo, in gosp. župnik je omenil zaupno, da je morda vzrok prepira govorica, katero so mu ljudje sporočili, namreč da je otrok dekla Mar. Žagar, katerega je dan prej pokopal, Minattijev otrok. To zaupno govorico zanesel je dotični gospod poročnik na ušesa gospodu Minattiju. Kako jo je dekla zvedela, obravnava ni dognala. Pri obravnavi dne 28. avgusta pričal je dotični gospod poročnik res tako, kakor poroča »Narod«, v nemškem jeziku. »Narod« pa zamolči, da je ta priča izpovedala, da se pri Menattijevih res včasih prepirajo, da Menatti ni bil iznenađen, ko mu je poročnik sporočil zaupno govorico gospoda župnika, marveč da je Menatti omenil, da mu je znano, da ljudje tako govore; priča je izpovedala, da je Minatti sporočil sporočilo gospoda poročnika takoj svoji ženi, ki pa ni na to nič rekla. Minatti, ki se za govorico drugih ni zmenil, ni vedel boljšega, kakor da je šel svojega župnika tožiti. Toraj je to, kar »Narod« v uvodu svojega članka navaja, tendenciozno zlagano. Zlagana je tudi trditov, da je gospod župnik tajil; reš je, da je zadevo tako povedal, kakor se je on spominja. Sicer pa ta zadeva ni končana, ker je vzklic priglašen.

Nečuvn ulom v zavod sv. Jeronima v Rimu. Iz Rima prihaja senzačna vest. Poitalijančeni potomci nekdanjih hrvaških Dalmatincev, ki stanujejo v Rimu in se neopravičeno imenujejo Dalmatinci, so udrli v zavod sv. Jeronima. Ti renegati so z dalmatinsko zastavo in s svojim načelnikom Alacevichem (recte Alačević) na čelu — kakor tolovaji prihrumeli v zavod,

zasedli uradne prostore in razobesili na oknu dalm. zastavo. Ko je načelnik dr. Pazman pozval redarje, da bi izgnali te tolovaje, izjavili so isti, da to ni njih stvar ter da more le civilno sodišče soditi o tem. Pseudo-Dalmatinci so si na to napravili prav udobno: posedli so okoli mize ter začeli jesti, piti, napivati ter odposiljati brzojavke, v katerih so naznanili svetu svojo »zmago«. Napili so italij. kralju (?) ter odposlali sledečo brzojavko: »Dalmatinci, nastanjeni v Rimu, zaposedli so danes svoj (?) zavod sv. Jeronima. Pošiljamo vladarjema Italije udanostne pozdrave v imenu vse (?) Dalmacije, dediča nekdanje Ilirije, prvorojenke Italije«. Županu zaderskemu so doposlali tudi brzojavko. Popoldne se je podal v zavod jeden poslaniški svetnik na avstr. poslanstvu v Vatikanu, ki je vprašal Alacevicha, dali ne ve, da je zavod pod avstrijskim protektoratom? Alacevich je odgovoril, da zavod ni pod nikakim protektoratom, temveč samostojna institucija ter da je le on — Alacevich — kakor predsednik kongregacije gospodar tamkaj. Avstr. poslanik mu je — s povzdignjenim glasom — odvrnil na to, da nima on (Alacevich) tam ničesar ukazovati, na kar mu je rekel Alacevich: »Vi nimate pravice, da dvigate glas tu v moji hiši! Ponavljam Vam, tu ukazujem le jaz!« O belem dnevu je torej ta, Bog ve, iz katerih vetrov in iz kakih elementov skupaj zbrana tolpa z zastavo v roki udrila v javno hišo, zasedla urade, se polastila vsega, kar se jej je zljubilo, a laska policija, ki je bila poklicana, da zabrani to hudo delstvo, odhaja z mirno vestjo, češ da tu ima posla le civilno sodišče!! Avstro-ogerska vlada ima protektorat nad zavodom sv. Jeronima, torej je njena dolžnost, da govori resno besedo.

V pokoj je stopil velezaslužni g. zlatomašnik, župnik Friderik Hudovernik in se je preselil v Kranj. V župnijo Lesce je prišel kot začasni administrator mošenjski kaplan g. Bleiwess.

Na Brezjah je bila 25. avg. M. družba iz Škofje Loke, ki ne slovi samo po starosti in množini, marveč se tudi odlikuje z mnogimi lastnostmi urejene družbe.

Duhovne vaje za duhovnike goriške nadškofije v lat. jeziku so pričele v ponedeljek. Udeležuje se jih 50 duhovnikov. Prihodnji ponedeljek dne 2. sept. pričnejo duhovne vaje v nemškem jeziku. Vodil jih bo slavno znani P. Kolb. Duhovščina goriške nadškofije pa tudi tržaške, poreške in krške škofije je uljudno vabljen, da se udeleži v obilnem številu.

Prizor z zaupnega shoda štajerskih Slovencev. Na zaupnem shodu štajerskih Slovencev v Mariboru se je razvila živahna debata o postopanju slovenskih deželnih poslancev, ki vstrajajo pri zahtevi »Proč od Gradca« in ne gredo v štajerski deželni zbor, kjer njihove pravične zahteve krivični Nemci vedno preglasujejo. O tej debati poroča sedaj »Naš Dom«. Dokazovanje gg. Robiča in dr. Dečkota je bilo tako očitno, da je nasprotnikom, »Rodoljubovim« pristašem popolnoma spodbilo tla. »Rodoljubov« kmet J. Vrečko, na katerem je škoda, da svoje zmožnosti troši za »Rodoljubove« neumnosti, je moral pohvalno priznati delovanje naših poslancev, postavil je le, da bi poslanci morali v Gradcu malo ropotati in kričati. Istotako je z drugimi besedami povedal advokat dr. Brumen. Dobro je odvrnil poslanec dr. Rosina, da je ropotanje in kričanje nezmisel. Slovenski poslanci se morajo obnašati kot olikani ljudje in ne kot divjaki. Ko bi to storili, tedaj bi še-le »Štajerc« in nemški listi Slovence pred vsem svetom črnili kot divjake. In kaj bi tudi osem naših poslancev opravilo proti Nemcem, katerih je 52! Če bi imeli železna pljuča, bi se zdelali že prvi dan. Tak »špetakel« more le prismojenci »Štajerc«, pa ničvredni »Rodoljub« priporočati. Ko se je vprašalo, ali zaupni možje še nadalje zaupajo svojim poslancem, se je vzdignilo na stotine rok; ko se je pa reklo, naj vzdignejo roke tudi tisti, ki jim ne zaupajo, se ni vzdignila ne ena roka, na kar je nastalo navdušeno ploskanje in gromoviti »živio« je donel po dvorani. Naj ve vlada, naj vedo naši sovražniki, da mi stojimo trdni kakor skala, dokler nam ne dajo naših pravic!

Ptujski občinski svet se je zopet enkrat imenitno „izkazal“. Na dnevnem redu zadnje seje je imel remuneracije katehetom na ptujskih ljudskih šolah. Posebno zameril se je ptujskim obč. očetom č. gosp. Horvat, kateremu renumeracije niso dali, pač pa so jo dali č. g. Podvinskemu. Ali niso ptujski obč. očetje res lepo nepristranski?

„Parteitag“ spodnje-štajarskih Nemcev. Nemški opičarji na Spod. Štajarskem so gledali sestanek slov. deželnih poslancev v Mariboru. Takoj se jih je lotilo poželjenje kaj podobnega prirediti. In res se namerava v mesecu septembru sklicati v Celje sestanek spodnještajarskega nemštva k takozvanemu „Parteitag“. Glavna točka bo „vprašanje strožje organizacije na Spodnjem Štajarskem“. Pa tudi proti sklepom mariborskega slov. sestanka bodo protestovali. Pravi namen pa bo seveda neznosno hajlanje po Celju.

Nemci iz „reicha“ za šolstvo na Štajarskem. Zveza nemških učiteljev in učiteljic na Štajarskem je imela te dni odobrovo sejo. Pri tej je med drugimi reči povedal tudi načelnik Pröll, da sta on in njegov brat Karl, ki je pisatelj v Berlinu, izposlovala pri društvu „Allgemeiner deutscher Schulverein“ v Berlinu podporo šolam spodnještajarskim v znesku letnih 3000 mark in da je omenjeni pisatelj nabral za božičnico „Reichsdeutsche Weihnachtsbaumchen“ 432 K. Katere spodnještajarske šole pa so dobile denar, oziroma, kateri judeži so se našli med učiteljstvom in so dobili podpore v svoje pomembne namene? Z imeni na dan!

Razmere v blaznici na Studencu. Dopisnik s Studenca je v „Slov. Nar.“ nedavno izjavil, da se hoče protiviti „klerikalizmu“ v blaznici. No, liberalizem njegov gre že po malem v cvetje. Dokler ni bilo te liberalne učene glave, ni bilo slišati pri- tožb glede vedenja strežajev — sedaj pa se čutijo tudi ti ljudje liberalne, proste. Pojdite vprašat sedaj ljudi v Slape, kako so kaj zadovoljni z Vašimi podrejenimi organi in z nekaterimi bolniki, katere puščate, da se „prosto“ gibljejo. No, ti saj niso iz klerikalne šole? Tukaj imate veliko praznega polja za psihiatrijo!

Nova Progarjeva dela. Celovski „Mir poroča“ da je v Celovcu v Voglerjevi delavnici poleg južnega kolodvora zdaj na ogled razpostavljena iz kararskega mramorja izklesana skupina, predočujoča sv. Jožefa z Jezusom in četverimi angelčki. Sv. Jožef stoji ob stružnici ter načrtuje kos lesa, poleg njega pa se vpenja mali Jezusček na mizo, hoteč držati deščico. Iz višine gledajo angelčki nizdol na Jezusa in njegovega očeta-varuha. Delo je vzorno lepo, reči smemo, krasno in do najmanjših podrobnosti z največjo skrbjo izdelano. Kompozicija je nekoliko realistična, tako da mora zadoščati tudi najbolj izbirčnemu okusu. Nežnobi mramor je bil umetniku za to delo tudi pravi materijal. Gospod umetnik izdeluje zdaj še drugo skupino: Mater Božjo in sv. Ano z angeli. Skupini boste dičile romarsko cerkev na sv. Višarjah.

Gojenci vinarske in sadjarske šole v Kremsu na Nižje-Avstrijskem napravijo, pod vodstvom svojega ravnatelja in še dveh učiteljev, poučno potovanje v vinorodne kraje na Kranjskem, kjer ostanejo štiri dni. Izletniki, skupaj 33, dospejo 16. ali pa 23. septembra z Dunaja naravnost v Krško. Njihovo potovanje po Kranjskem se je določilo naslednje: Z vozmi iz Krškega v Gadovo peč; od tod peš po svetokriških, slinovskih in kostanjeviških vinogradih v Kostanjevico. Z vozmi naravnost v Belocerkev; po pregledovanju nekaterih zanimivih, novih nasadb, z vozmi naravnost v Novomesto. Tu ogledovanje Grške šole, državnih, podružničnih in drugih nasadov v bližini Novega mesta in na Trški gori. — Iz Novega mesta z vlakom v Ljubljano. Tu pregledovanje deželnih trtnih nasadov in drevesnice c. kr. kmetijske družbe; potem ogledovanje mesta. — Iz Ljubljane z vlakom do Logatca; od tod z vozmi čez Podkraj in Vrhpolje v Vipavo ter dalje čez Št. Vid v Postojno. Na Slapu pregledovanje državnih in lepih grofa Lanthierjevih in drugih bližnjih nasadov; v Št. Vidu ogledo-

vanje podružnične trtnice. V Postojni ogledovanje postojinske jame. V vseh teh navedenih krajih se nahaja prav mnogo lepih ameriških nasadov in med temi nekaj s posebno pridnostjo in s posebnim razumom oskrbovanih, kar napravi na gledalca prav prijeten utis, lastniku pa čast, ker to je očitno spričevalo njegove marljivosti in sposobnosti. Čim čednejši bodo nasadi, tem boljši utis ponese izletniki seboj. Eventuelna pojasnila daje potovalni učitelj.

Perosijev oratorij „Natale del Redentore“ se bode, kakor smo že poročali, proizvajal v Vidmu na Beneškem dne 5, 6, 7. in 8. sept. Slavni Perosi bode sam vodil klasično svoje delo in pride že v torek v Videm. Zanimanje je, kakor se nam poroča, jako veliko. Ako se hoče kdo udeležiti, radi mu postrežemo z brezplačno vstopnico.

V dijaško semenišče v Mariboru so sprejeti: Jarh Franc iz Sv. Marjete pri Laškem, Živortnik Pavl iz Starega trga, Jazbinšek Franc iz Št. Vida pri Planini Stegenšek Franc iz Sevnice, Zepič Ludvik iz Razborja, Hajšek Ivan iz Makol, Pučnik Jos. iz Prihove, Ilesič Jurij iz Sv. Andraža v Slov. goricah, Sok Anton iz Sv. Marjete niže Ptuja, Veranič Anton iz Cirkovc, Rola Josip iz Sv. Benedikta v Slov. goricah, Pirkmajer Otmar iz Fram, Zavernik Franc iz Roperta v Slov. goricah, Vuga Josip iz Maribora, Vantur Adolf iz Središča, Šegula Martin iz Sv. Marjete niže Ptuja, Čelan Valentin iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Majcen Jos. iz Lehna.

Velik ogenj v ljubljanski okolici. V Spodnji Zadobrovi, župnije Devica Marija Polje, je nastal večeraj 30. t. m. popoludne ogenj. Uničil je trem gospodarjem, po domače Poznetu, Boštečniku in Mačku vsa poslopja. Zgorelo je vse, golo zidovje je ostalo. Ker ni bilo ljudi pri domu, je zgorelo po večini tudi vse poljsko orodje, vozovi, drevesa itd. Živino so rešili, zgoreli so le štirje prešiči. Uničena je tudi vsa krma, katero so imeli doma. In to je najbolj občutljivo, ker so že vso mrvo spravili, in sedaj živini nimajo kaj dati. Zgorelo je tudi nekoliko obleke. — Pač hud udarec za reveža — kmeta! — Zavarovani so bili nesrečneži za nekoliko, toda škoda je neprimerno večja. Upati je torej, da bodo dotične zavarovalnice kulantno izvršile svojo dolžnost! — Sumi se, da so zažgali otroci, gotovega ni.

Velik požar v Trstu. V Trstu je ogenj uničil veliko poslopje „Združenih tovarn kisa“. Poslopje je bilo last Reineltovih dedičev. Več tisoč hektolitrov kisa in veliko sodov je ogenj uničil. Domneva se, da je ogenj povzročila strela.

Najcenejši podplati. Iz Celja v Luče je prišel te dni bos neki dunajski turist po imenu Nik. Moser. Šel je na Ojstrico, Škarje, Logarjevo dolino — bos. Taki podplati so pač najcenejši. Hodil je hitro, ker mu je ostro kamenje pospeševalo korake.

Prepovedana igra. Znano igro „Šolski nadzornik“ je oblast prepovedala predstavljati leposlovnemu bralnemu društvu pri mali nedelji.

O elektriški železnici v Ljubljani. Elektriška železnica se jutri ne otvori, pač pa v nekoliko dneh. Večeraj so se vršile večerne poskušnje. Poroča se nam, da stroški za gradnjo elektriške železnice znašajo nad 1.200.000 kron. Dolžina obeh dosežanjih prog znaša 5300 metrov. Projektovano je, da se s časom, kadar se pokaže potreba, zgrade še proge: Dunajska cesta-Siška, Bavarški dvor pokopališče, Marije Terez. cesta-Bleiweisova cesta tobačna tovarna, Sv. Jakoba trg - Sv. Jakoba most - Cojžova cesta-Emonska cesta - Rimska cesta - Bleiweisova cesta, Ambrožev trg-mestna klavnica. Elektriški tok pri železnici ne presega 550 voltov. V slučaju kakšnega požara se bo elektriški tok zaprl, da ne bo oviral gasilcev pri delu. V promet stopi za sedaj 14 voz, ki so narejeni v Gradcu in velja jeden voz 17.500 kron. Hitrost elektriške železnice znaša 5 do 15 kilometrov v uri. Promet z elektriško železnico bo od 1. maja do dne 30. septembra od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer, v ostalih mesecih pa od 1/2. ure zjutraj do 1/2.10. ure zvečer. Od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer bode na postaji prihajal elektriški voz vsakih 7-5 min., v osta-

lih urah pa sme presledek trajati 15 minut. Podjetje namerava s časom tudi k nočnim vlakom pošiljati vozove na kolodvor. Proga je razdeljena v štiri pasove, in sicer sega pas I. od južnega kolodvora do poštnega poslopja, pas II. od poštnega poslopja do Ambroževega trga, oziroma do postaje, ki je najbližja Sv. Jakoba trgu, pas III. od tu do mostu pri Gruberjevem kanalu, oziroma od Ambroževega trga do garnizijske bolnice, pas IV. od Gruberjevega kanala do dolenskega kolodvora. Istotako se smatra proga od sv. Jakoba trga do Ambroževega trga kot jeden pas. Vozne cene so: za jeden pas 10 h, za dva pasova 15 h, za tri pasove 20 h in za štiri pasove 25 h. Otroci pod 1-3 m visokosti plačajo polovico. Odrasli, ako male otroke drže v naročju, ne plačajo za otroke nič. Podjetje bode izdalo letne, mesečne, sesijske, dijaške in delavske vozne listke. Kje bodo posamezne postaje, smo že poročali. Od zgoraj omenjenih postranskih prog se po pogodbi z mestom mora jedna takoj zgraditi, kadar sedaj zgrajene glavne proge dajo 5% dobiček. Kadar da potem novo otvorena proga skupaj s prejšnjimi 5% dobiček, otvori se zopet nova proga i. t. d. Pogodba z mestno občino je veljavna za 50 let. Čez 50 let mora podjetje oddati železnico brezplačno mestu, mesto pa ima pravico že po 25 letih odkupiti vse podjetje, mora pa eno leto naprej to naznaniti podjetniku. Prometnim voditeljem je imenovan inženir gospod Schwingenschuss. Pri železnici je uslužbenih 60 mož.

Izvanredna prikazen. Iz Vodice se nam piše: Na farovškem vrtu v Vodicah na Gorenjskem se je v drugič razcvetela 20-letna jablan. Žeteli bi bilo kaj sadja, ker letošnja sadna letina je okoli Vodic tako pičila, da take še stari ljudje ne pomnijo. Kar se žitne letine tiče, omenjam, da je dosti ugodna.

Ljubljanske novice. — Aurovo posestvo s pivovarno kupuje ljubljanska gostilniška zadruga. Večeraj je imelo nekaj članov zadruge glede tega sestanek. Kupnina znaša baje okoli 240.000 kron. — Z električno železnico trčnil je na Dunajski cesti voz posestnika Prešerna s Homca. Konj se je splašil, posestnik je pa pal z voza in se na nogi poškodoval. — Konji Jož. Turka so trčnili skupaj z električno železnico in z vozom poškodovali stopnjice pri elektriškem vozu. Elektriški voz se lahko popolnoma vstavi v daljavi 3 do 5 metrov. — Licealno knjižnico so sedaj večinoma prenesli v „Rudolfinum“. — Novi Fran Jožefov most se nikakor še ne otvori meseca septembra, ampak šele v mesecu oktobru, ako pojde vse „po sreči“. Obrežje bode ob mostu omejeno na vsaki strani z 10 metrov dolgim zidom. — Prule dobe novo cesto do bodoče obrtne šole, katero poslopje se prične v kratkem graditi na Prulah. — Komisijki ogled elektriške železnice vršil se bode v ponedeljek. Da se ni preje vršil, iskati je vzroka v tem, da je bilo veliko višjih uradnikov v železniškem ministerstvu na poletnih počitnicah. Splošen promet se otvori najbrže 15. septembra. — Hlapec g. A. se večeraj v Prešernovih ulicah ni hotel umakniti električnemu vozu, češ da se mora železnica njemu ogniti. Moža je policaj dal na protokol in bode „švicale“.

Socijalist Henrik Ferri v Trstu. V Trst je došel italijanski socijalistiški poslanec Henrik Ferri in bo imel v gledališču Politeama Rossetti dve konferenci. Danes ob 1/2. 8 uri zvečer bo govoril o novem stoletju, v nedeljo ob 1/2. 1 uri popoludne pa o nalogi socijalizma.

Otvoritev nove planinske poti. V ponedeljek, dne 2. septembra 1901, se ob ugodnem vremenu vrši otvoritev nove turistične poti, ki vodi iz idilične Poljanske doline (deželna cesta med Bledom in Javornikom) po polurni hoji k okameneli ženi »Babi« jedni izmed najznamenitejših naravnih čudovitosti v deželi. Obiskovalec »Babe« ima ob jednem jako lep razgled na Savsko dolino in gorenjsko gorovje. Pri začetku te poti vrh klanca »Kočne« se bode ob tej priliki dobivale mrzle jedi in pijače. Otvoritev nove poti ob 4. uri popoludne. O slabem vremenu se ta slavnost

preloži na prihodnji dan. Prijatelje narave vabi k udeležbi olepševalni odsek v Gorjah.

Mestna ljudska kopel. Od dne 3. do 24. avgusta letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 1721 kopel in sicer za moške 1278 (pršnih 960, kadnih 318), za ženske 443 (pršnih 80, kadnih 363).

Zdravje v Ljubljani. Od 18. do 24. avg. t. l. bilo je 19 novorojenih, 1 mrtvorojen, 21 jih je umrlo, med njimi 2 za škardlato, 1 za tifuzom, 3 za jetiko, 2 za vnetjem sopolnih organov, 1 vsled nezgode, 1 vsled samomora, 11 za različnimi boleznimi; med njimi je 7 tujcev, 10 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 4 za škardlato, 2 za tifuzom, 2 za vratico, 1 za ušenom.

Licitacijske objave. Dne 23. septembra 1901 ob 3. dopoludne prodajalo se bo po javni dražbi pri c. in kr. topničarskem skladišču v Pulju starinsko blago, kakor: stara železna, jeklena in cinkasta pločevina, raztolčeno in vilito železje, odpadki usnja, cunje, vrvi itd. Pismene ponudbe se sprejemajo najzadnje do 22. septembra t. l. Dotični razglas se lahko vpiogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani

Nadvojvoda Leopold Salvator in kmet. Minoli teden je nadvojvoda Salvator s soprogo v zrakoplovu se pripeljal na Ogersko z Dunaja. V vasi dobé voz, da jih popelje na kolodvor v Subotici, odkoder so se vrnili na Dunaj. Mej potjo do kolodvora srečajo kmeta Čovića, ki je nesel poln koš grozdja domov. Nadvojvoda ustavi voz in vpraša Čovića ruski, bi li mu prodal grozdja. Seljak mu odgovori, da grozdja ne prodaje, a da ga rad tako dá. Nadvojvodinja je vzela iz koša grozd, a ko Čović ni hotel vzeti plače, stisne mu nadvojvoda roko. Šele na kolodvoru je kmet zvedel, da je govoril z nadvojvodo.

Mrtveca v vrečah. V neko selo blizu Kološvara pripeljala sta se nedavno dva agenta, ki sta v jedni odnotnih gostilnic dolgo v noč pila s kočijažem Pohankom. Okolu 2. ure po noči opazil je nočni stražnik, da kočijaž Pohanka vozi na svojem vozu nekaj v dveh vrečah od gostilne. »Kaj je v vrečah?« vpraša ga stražnik, a Pohanka odgovori: »Vozim nekaj pšenice v mline«. Stražnik pa je bil nadvođen in potipal je vreče. V istem trenutku je Pohanka skočil z voza in zbežal. Stražnik je pogledal v vreče in našel je v vrečah mrtvi trupli agentov, katera je kočijaž umoril in oropal ter ju hotel zapeljati na kak kraj, na katerem bi se izgubil sled njegovega hudodelstva.

Najtežji evropski vladar je Edvard VII. kralj angleški. Lani, ko ni bil še kralj, je tehtal 104—101 kg, letos pa tehta 106 kg. Videti je, da v debelosti ne misli prav nič zaostati za svojo materjo, pok. kraljico Viktorijo.

Strašno dejanje žene. V Vrbovcu na Hrvaškem se je zgodilo nekaj groznega. Pred dvema mesecema se je poročila 16letna Ljuba Car z 19letnim poštenim mladeničem, Nacetom Magjercem. Skoro po poroki jo je često obiskal njen oče ter jo vabil seboj v krčmo, odkoder se je mlada žena vračala na možev dom pijana. Nedavno je pobegnula na očetov dom, ker ni hotela poslušati prošnje nesrečnega svojega moža. Magjere jo je imel silno rad in je bil ves zbezan, ker se ni hotela več povrniti na njegov dom kljub mnogim iskrenim njegovim prošnjam. Preteklo nedeljo srečal je Magjere nedaleč od Vrbovca svojo ženo v družbi njene matere. Stopil je pred ženo in jo lepo prosil, naj se povrne k njemu ter naj mu ne dela sramote. Zaman! Prijel jo je za roke in dalje prosil, v tem hipu pa je potegnila iz žepa mlada žena nož ter ga potisnila v srce svojemu možu. Magjere bil je takoj mrtev. Orožnikom, ki so prišli po morilko, se je kruta ženska v obraz smejala.

Grozna žalostna iz čudnega razloga. V mestu Saint Geneisju je živel starec Saintange Ferrand s hčerjo, zetom in dvema unukoma. Starec je hotel, da dečka morata postati poljedelca. Zet pa je bil proti temu, ker je hotel, da fantiča naj postaneta obrtnika, kakor je on sam. Radi tega je sklenil starec, da uniči vso rodbino. Nekega večera, ko sta mu hči in zet odšla iz hiše, pričakoval ju je na oknu s puško v roki. Prvega je, stopivšega z voza, ustrelil zeta, drugi strel pa je bil namenjen hčeri, ki se je tudi zgrudila mrtva na tla. Potem je starec šel iskat oba unuka, a ju, na srečo, ni našel v hiši. Sprožil je potem proti sebi in se usmrtil. In vse to radi tega, ker mu niso hoteli dopustiti, da mu unuka postaneta poljedelca. Čuden razlog za tako zločinstvo!

Smrt vsled mušjega pika. Iz Češke Kamenice se poroča, da je ondi član tvrdke

za izdelovanje stekla, Anton Hegenbart, umrl vsled mušjega pika. Pičila ga je muha v roko, a vsa zdravniška pomoč je bila brezuspešna.

Posojila za vinograde, opustošene po trtni uši. Ministerstvo za poljedelstvo je razposlalo podrejenim namestništvom nastopni razglas: „Opaža se, da stranke čisto iz različnih razlogov ne dvigajo takoj brezobrestnih posojil, dovoljenih jim od ministarstva za poljedelstvo, po poročilu namestništev, za obnovo vinogradov, opustošenih po trtni uši. Trajnost vporabljanja postavljenega kredita za dovoljevanje brezobrestnih posojil pa nehuje z letom, sledečim letu nakazanja, tako, da se posojila, ki niso bila dvignena po tem času, ne izplačujejo več. Ako se ni zaprosilo za nakazanje kredita, ali ako niso stranke pravočasno zaprosile za izplačanje pristojnih jim obrokov iz že nakazanega glavnega zneska, ima kredit zapasti.

Sudermann je dovršil novo igro »Sreča«.

Drago gibanje. »Magdeburger Zeitung« poroča, da je protestansko gibanje »Proč od Rima« veljalo doslej v Avstriji devet milijonov mark. Doslej je prestopilo v Avstriji 15.000 oseb od katoliške cerkve k protestantizmu. Vsak prestop torej velja 600 mark. Res drago gibanje!

Za umor matere samo osem let. V Taboru na Češkem je 25letni Vencel Votava umoril svojo mater, ker mu je branila neko 20 let starejšo vdovo vzeti v zakon. Votava je materi zadal 133 ran. Porotniki so potrdili samo vprašanje o uboju in Votava je bil obsojen samo na osem let težke ječe.

Požigalci uničili mesto. Kakor poročajo ruski listi, je tolpa požigalcev se zarotila, da uniči rusko mesto Pensa. Tolpa je pričela dosledno izvajati svoj namen. Prvi ogenj se je v mestu pojavil 10 avg. Zgorelo je 25 hiš. Dan po tem požaru je izbruhnil velikanski ogenj, ki je uničil tri dele mesta z 200 hišami. Po tem ognju so se ponavljali skoro vsak dan manjši požari. Pretekli teden je bil v mestu najstrašnejši požar. Zgorelo je okoli 600 hiš! Ljudje so tako zbegnili, da so že par oseb, katere so sumili kot požigalce, pobili na cesti. Požigalci pred ognjem raztrosijo listke, na katerih naznanijo, kje in kdaj bode gorelo. Ura in prostor požara se vedno strinjata z naznanili na listkih. Nekaj požigalcev je policija dobila v pest, in ti izjavljajo, da šteje tolpa požigalcev okoli 70 členov, ki so se zavezali, da drug drugega ne izdado. Prebivalstvo zapušča mesto.

Samomor na velikanskem kolesu v Pratru. V dunajskem Pratru je pred večerajšnjim 20 letni trgovski pomočnik Richard Löser vstopil v jeden voz znanega velikanskega kolesa. Ko se je pripeljal na vrt, ustrelil se je v glavo.

Pogumen zdravnik. Mnogi zdravniki niso jedini v tem, ali tuberkuloza lahko z živali preide na človeka. Sedaj je zdravnik dr. Garnault v Parizu sklenil, da bode celo leto pil mleko od tuberkuloznih živalij. Tako upa, da se najprej in najverodostojneje prepriča, kaj je v tej zadevi resnica.

Sejmi po Slovenskem od 2 do 7. septembra. Na Kranjskem: 2. v Novem mestu, Radečah, na Skaručini, v Višnjigori, Vipavi, Planini in na Premu; 4. v Preski pri Medvodah in St. Juriju; 5. v Črnomlju; 7. v Zagradcu in na Veseligori. — Na slovenskem Štajerskem: 2. v Zrečah, pri Sv. Lovrencu v Prežini in Mozirju; 4. v St. Ilju, pri Sv. Rozaliji in v 6. pri Sv. Vidu pri Ptuj; 7. v Kozjem, pri Sv. Petru na Sveti gori, v Slivnici in pri Sv. Jederti. — Na Koroškem: 2. v Pliberku. — Na Primorskem: 2. v Hrpoljah, Boljuncu, Gradiški, Suti in Isoli; 4. v Korminu; 5. v Gorici; 6. v Glemonu.

Društva.

(Zadruška krojačev, klub učarjev itd.) je imela izvanredni občni zbor v nedeljo 25. t. m. v gostilni pri »Kroni«. Načelnik je pozdravil navzoče, konstatiral, da je zbor sklepčen, ter predstavil kot magistratnega zastopnika gospoda svetnika Sešek-a. Pri drugi točki dnevnega reda poroča načelnik, da kljub temu, da je imela zadruga v minulem letu 46 K 86 vin. prebitka in da je v mestni hranilnici naloženih 400 K., vendar mestni magistrat računskega zaključka za l. 1900 ne more odobriti, ker je zadruga preveč porabila. Kakor določa zakon z dne 27. februarja 1897 državnega zakona št. 63 smela bi zadruga od pridružen, kar jih plačujejo mojstri, k večjemu tri četrtine, in od pristojbin, kar jih plačujejo vajenci, pa k večjemu polovico porabiti za poslovanje in zadrugne stroške. Ker pa zadruga do sedaj od svojih članov nima nobenih naklad, izvzemši 1 krono za potujoče delavce, ki pa se v prihodnje po sklepu občnega zbora dne 16. maja ne bode več pobirala, se je enoglasno sklenilo, na se v pokritje primanjkljaja za tekoče leto naloži na vsakega člana 1 krono. Gospod magistratni zastopnik je stvar nekoliko pojasnil in rekel:

Ako bi vsi mojstri svoje vajece in vajecke pravilno, kakor določa zakon, pri zadrugi naznanili in pravilno oprostili, bi imela zadruga gotovo več dohodkov in bi ne bilo treba z nakladami pokriti primanjkljaj. Razvil se je potem živahen razgovor o preveliki konkurenci židovskih agentov i. dr. Obžalovalo se je, da se člani tako malo zanimajo za svojo in korist zadruge. Ako bi se skupno delovalo, bi bilo mogoče si kaj pridobiti. Slednjič se je sklenilo, da se vpeljejo vsak mesec zadrugni sestanki, h katerim bi se povabili vsi zadrugniki, ki naj bi skupno delovali in se posvetovali v korist zadrugnih članov, in nato se odpravijo nekateri nedostatk, ki se nahajajo pri zadrugi. Ker ne želi nobeden več besede, zahvali se načelnik za mnogobrojni obisk ter zaključi občni zbor.

Gočanska afera pred sodiščem.

Govor državnega pravdnika.

Državni pravdnik zastopa obtožbo v dolgem govoru, katerega vsebina je ta-le:

Visoki sodni dvor! Predmet tridnevni razpravi, ki se je vršila tukaj v porotni dvorani, so po časnih dobro znani goški izgredi. Navajen sem sicer tu govoriti proti porotnikom. Ako bi moral danes govoriti pred porotniki, bi mi bilo težko pri srcu, ker bi moral ublažiti njih politične predsodke. Danes mi je pa moj položaj olajšan, ker govorim pred nepristranskimi sodniki, ki imajo sodno prepričanje že gotovo in so tudi s sodbo že na čistem, in moj govor bo zato formalnega pomena. Lahko bi tudi samo kar sodbo prepustil sodnikom. Ako tega ne storim, je to iz dveh razlogov, prvič ker hočem, da izvedo obtoženci moje pravno mnenje, in ker se je od zagovornišva na gromadilo veliko razbremenilnega gradiva, katerega vrednost je treba potisniti na ono stopinjo, katera mu gre, in drugič ker bi rad to zločinstvo, ki ima svoja posebna svojstva, nekoliko razjasnil.

Samo eno opazko še. Kdor je sledil pazno razpravi, je moral priti do prepričanja, da je ta slučaj izredno političnega pomena in izrodek političnega nasprotstva. Jaz priznam korist političnega nasprotstva med ljudstvom, ker ono jači in krepi duševno zmoglost in pospešuje narodov napredek. Ne bom preiskaval, ali je za politika, ki je v javni službi, umestno, da uporablja svojo službo v dosego političnih namenov, toda vsako politično delovanje se sme izražati samo v okviru, dovoljenem po kaz. zakonu. Kdor te meje prekrača, moram zahtevati, da ga zadene kazen.

To je moje stališče, s katerega bom stavil svoje predloge.

Hudodelstva javnega nasilstva po § 78 se zakrivijo: Kdor iz kakršnega koli namena započne dejanje, iz katerega more nastati nevarnost za življenje, zdravje, ali za lastnino.

Znaki tega hudodelstva so: da ima storilec zloben namen, t. j. namen storiti hudodelstvo, bodisi da se je že storilo ali pa ne. Drugi znak je, da mora storilec izprevideti, da utegne iz njegovega dejanja nastati nevarnost za življenje ali telesno varnost. Dejanje samo je brez pomena. Tudi najpobojnejše dejanje je sposobno učiniti hudodelstvo, ako ima omenjena dva znaka na sebi. Ako bi kdo n. pr. v gledališču ali cerkvi zakričal »Bežite, gor!«, morejo te besede povzročiti vsled gneče in položaja nesrečo.

Predno preidem k stvari sami, omenjam, da je pri ocenjevanju pričevanja upoštevati, ali je okolnost, katero je pričal navedla, taka, da more uplivati na obstoj hudodelstva s pomočjo logičnega mišljenja. Če ta okolnost ne spada k vprašanju, ali se je zgodilo hudodelstvo ali ne, ni verjeti, in iz tega bom izvajal konsekvence.

Preidem sedaj k razpravljanju. Župnik vse taji, dasiravno sem prepričan, da vsako propoved do pičice vé. On je človek, ki ostane zvest svojemu namerjavanju, in to tudi neustrašeno stori, kar namerava. Iz tega sledi, da, ko je prišel na Goče, je postal takoj vodja svojih somišljenikov, ki so storili, kar je on hotel. Iz tega sklepam, da izvršuje sistematično svoje namere, namreč: pobijanje liberalizma, in da nobenih sredstev ne opusti v dosego svojega namena. Jaz mislim, da velja pri njem geslo: Namen posvečuje sredstva, in zato obsojam njegovo delovanje.

Razprava je dognala, da sta bili na Gočah dve politični stranki, klerikalna in liberalna že pred njegovim prihodom na Goče. Toda dokazano je tudi bilo, da to nasprotstvo ni imelo nikakih posledic in se nikdar ni slišalo, da bi vsled tega nastale kake praske. To nasprotstvo se je poostriilo sredi julija 1900 ko je prišel kurat Ferjancič na Goče, kar nam potrdijo odlične priče Hrovatin, Žgur, Turk in Mrcina, to pa vsled tega, ker je župnik z lece zmerjal in grdil liberalno stranko, da se je kmalo nasprotstvo prelevilo v sovraštvo, da se je moglo izprevideti, da mora priti do katastrofe. Ako je hotel kurat s tem oznanjati sveto vero in njene nauke in skušal uprizoriti dve politični taborišči in hotel ne-

titi, širiti in poostriiti nasprotstvo, potem ni dvoma, da je bil namen njegov tak, kakor ga zahteva § 87.

Kurat kot vodja svoje stranke je kar z lece, torej s svetega kraja, kjer mu ne sme nihče ugovarjati, rekel, da tistega po zobeh, ki govori čez sveto vero, da bo stroške ali kazni on plačal. Tu je on kot vodja svoje stranke, ki je imel liberalce za nasprotnike, mogel misliti le na svoje farane, ker dalje se njegovo delovanje ne razteza. On ni imel pravice s svetega kraja priporočati kaznjivo dejanje, kajti časi, ko se je vera razširjala z ognjem in mečem, so hvala Bogu pretekli. Vsi Avstrijci smo podložni postavam in kdor govori zoper postavo, zapade tudi ostri kazni. Simbolično ni mislil, da naj se tisti po zobeh udari, da se mu da torej samo odgovor, kajti pristavil je: »stroške plačam jaz«. V kazenskem zakoniku je dovolj določil, da brani sramotenje vere in zato ni nihče v Avstriji opravičen priporočati kaznjivega dejanja v dosego verskih namenov.

Ako je kurat rekel s prižnice, da so liberalci šeme in osli, ko jim je odkazoval hlev mesto cerkve, ko je rekel: Ne vzemite jih za botre, oni so taki kakor psi, je imel namen stranke razdvojiti in s pomočjo ene ugonobiti drugo. Odlične priče so potrdile, da je ljudi hujskal, da so bili divji, ko so prišli od pridig.

Da se stranke, ki žive med seboj, druga na drugo navezane, razdvoje, se ne zgodi v eni noči, in čuditi se je župniku, da se mu je od julija do oktobra posrečilo stranke tako razdvojiti, da so planile ena na drugo in se pobijale.

Ako je pri pridigi 28. oktobra pomirljivo govoril, se sklepa samo, da je ravno takrat ravnal v mejah svoje službe, a s tem ni izključeno, da je v drugih slučajih hujskal.

Ako se kurat izgovarja, da pravi, da se bori in se bo boril zoper liberalizem do smrti, se moramo vprašati, kaj je »liberalizem«? Liberalizem je abstrakten pojem, ki pomenja lastnosti in stremiljenje ene posebne stranke. O njem se pišejo knjige in predava na vseučiliščih, kmetom na Gočah pa je mogoče le na ta način govoriti o liberalizmu, kakor je storil kurat, da se člani tiste politične stranke v nič devajo in torej liberalizma ni pobijal s teoretičnega, ampak praktičnega stališča.

Preidem sedaj na razpravljanje onih okolnostij, ki so se vršile dne 28. oktobra. Že zjutraj je kurat smisel veselico in grdil liberalno društvo. To je storil, kakor priznava, radi tega, da ne bi klerikalci šli k liberalcem. Tedaj je, dobro vedoč, da se bodo ljudje zabavali in da se bo tam pilo, sklical ravno ta dan svoje ljudi v Manče, da jih skupaj drži. Kurat pravi, da je tam govoril o liberalizmu, toda če je tam tako govoril, kakor pri pridigah, da se sklepati, na kak način je vplivalo to. Ako bi bil mirnega značaja, rekel bi bil svojim somišljenikom, da naj gredo narazen, da ne bo pretepa. Toda vrnivši se z Manč so ostali skupaj pri Jamški in iz tega se da sklepati, da so nalašč zato ostali, da bi se vnela rabuka, posebno ker je kazalo na to tudi njih vedenje v Jamškovi gostilni.

Ko je šla množica k Žgurju, sta jih napadla Pangerc in Debeve in izbila Vidrihu svetilko. V tem trenutku so se slišale kuratove besede. Tudi ako je rekel samo: »Bog živi «Nanos»!« in »Bog je z nami«, so bile te sicer nenevarne besede v teh razmerah hujskajoče, ker te besede se rabi, ako se hoče srečno izpeljati kako početje. To početje je bilo tukaj: Bog nam pomagaj pri tem, kar se vrši sedaj pod farovžem, in v takih razmerah je klic: Bog z nami! bojni klic. Govorile se pa niso samo te besede, ampak rekel je tudi: »Le po njih! Razpodi boksarje! Razpodi brezbožneže!« — Druge priče so tudi potrdile, da je rekel, da naj bodo mirni, in da naj imajo pamet. Jaz nimam vzroka dvomiti niti o pričevanju enih ne drugih. Govoril je lahko vse, ker se je nemir vršil več časa, in eden si je zapomnil te, drugi te besede.

Preidem na drugo dejanje. Ker je kurat imel slabo vest, je hotel drugi dan popraviti, kar je poprej zakrivil, in zato je miril ljudi in obsojal izgrede, ker je izprevidel, da je predaleč šel. Toda da se je silno potegoval za to, da bi se cela stvar potlačila, kaže, da je imel slabo vest.

Dasiravno je orožnik potrdil o priči Alojziju Ferjanciču, da rad veliko govori, sme se v tem slučaju zapriseženi izjavi Alojzija Ferjanciča verjeti, ker značaj obtoženca kaže, da ne opusti nobenega sredstva, da doseže svoj namen, in ta je bil: pobijati liberalce. Hotel je torej, da bi priče za tiste, ki so že v zaporu, olajševalno govorile.

Kar se tiče tretjega dejanja, moram poseči dalje. Omenjam, da § 3. kazensk. zak. pravi, da kdor se pri božji službi nespodobno vede, se zakrivi pregreška zoper javne naredbe, in naj si bo tudi pridigar sam. Dokazano je, da je kurat 4. novembra na prižnici govoril, da mu ljudje pravijo, da je nečistnež, in da je to povedal z dvema nespodobnima besedama. Dne 5. februarja

je orožništvo o tem poizvedovalo in se je tudi izvedelo, da je res te besede govoril in s tem pohujšanje dajal.

Kurat je sam sprevidel, da se je s temi besedami zakrivil pregreška, in jasno je, da je hotel sedaj ljudi prepričati, da on ni imel namena pohujševati. S svojim govorom dne 5. februarja je hotel samo ljudem sugerirati, da bode prepričanje, da ni pohujševal, da je bilo to, kar je govoril, brez pohujšanja. Ta »kavzalni nexus« je tako verjeten, da ni bilo dvoma, da je skušal ljudi pripraviti do tega, da bi bili prepričani, da ni pohujševal in da ne smejo pričati zoper njega.

Ako se poudarja, da so njegove besede naredile utis, da se ne sme po krivem pričati, je nemerodajno. Važno je, da je imel storilec namen.

Preidem k razgovoru o posameznih obtožbah. Sklicujem se na to, kar sem glede kurata omenil. On je bil tisti, ki jih je nahujskal proti nasprotni stranki. Veliko izrazov je padlo tisti večer, ki kažejo, da so bili dogovorjeni. Ena priča je potrdila izrek: »Pusti me, kar mora biti, mora biti,« druga zopet: »Danes moramo čez liberalce.« Njih vedenje v Jamškovi gostilni in sploh cel položaj je kazal, da so bili enih mislij. Vsi so bili ena kompanija in so vedeli, da je treba iti na liberalce, a vsi so vedeli, da iz njih dejanja more izvirati nevarnost za zdravje in življenje. Le čuditi se moram, da je bila nasprotna stranka mirna in da niso začeli streljati iz županove hiše, kar bi bilo povzročilo veliko nesrečo.

Na posamezne se ne bom spuščal, omenil bi nekaj samo glede Franceta Ferjanciča, kajti ravno ta slučaj se mi zdi posebno zvit in hinavski. Župan se je nahajal v enakem položaju, kakor orožnik, ako bi velika tolpa oblegala njegovo hišo. Tudi ako bi orožnika prišel v tem slučaju kdo klicati, da naj gre mirit, ne bi šel, ampak bi rekel, da naj gre dotičnik sam. Ferjancič je slišal, da le po liberalcih, in vendar je zahteval, da naj gre župan ven. To je »nonsense«, kakor si večjega ne morem misliti.

Slavni sodni dvor! Ne bom se spuščal v to, kaj je obteževalno in kaj je olajševalno, za enega ali drugega, kajti, kar je za druge olajševalno, je za župnika obtežljivo. Zagovornišvo je skušalo celo afero nekako nejasno, v nekako meglo zaviti, toda vkljub temu se posamezna dejstva ne dajo spraviti s sveta, kakor napad na Žgurjevo hišo in drugo. Iz teh dejstev se da sklepati, da se je v objektivnem oziru pripetil zločin po § 87 kz in da je povzročitelj teh izgredov kurat Ferjancič.

Zagovornišvo se je tudi z vneto trudilo dokazati, da so liberalci tisti, ki so bili vsled propovedij nahujskani, toda dokazano je, da se je napad izvršil od strani klerikalcev na liberalce.

Če pogledam soobtožence in priče, nehote se spomnim, da so vsi Slovenci ene vere in enega jezika, kmetje vezani nase po zemljišču in življenju, tedaj je jako obžalovanja vredno, da so tako daleč prišli vsled političnega nasprotstva, da se še ne pogledajo, in to je zelo pomembno.

Sicer pa prosim, da slavni sodni dvor strogo in pravično sodi.

Zagovor dr. Brejca.

Visoki sodni dvor! Slišali smo ravnokar dva zatožna govora, in sicer, kar je za oba značilno, oba z večine splošna. Zatožbeni govor g. drž. pravdnika se prav nič ne ozira na podrobnosti razprave, podal vam je samo nekaj posnetek obtožnice, kakor da bi se o tej obtožnici sploh ne bilo obravnavalo.

G. zastopnik zasebnih udeležencev pa je v svojem tožbenem govoru sicer raz vsega obtožbenega gradiva smetano pobral, ni pa imel poguma, jemati v pretres vsega nadrobnega materiala, ki ga je podala tridnevna razprava.

Ravno to pa nalaga meni dolžnost, v svojem zagovoru posvetiti pozornost v prvi vrsti dognanim nadrobnostim, ker le na ta način je mogoče, dobiti resnično podobo o goških izgredih.

Na samo splošne pretirane navedbe se ne more nikogar obsoditi; kdor se izogiba podrobni razpravi, kaže slabost in neutemeljenost svojega stališča, ker s tem priznava, da razun fraz nima ničesar, kar bi zanj govorilo.

Meni se pa na podlagi konkretnih podatkov razprave ni bati specialne debate.

Pred vsem moram konstatirati, da so se g. kurata Ferjanciča politični in verski nasprotniki prav pošteno potrudili, vsako najznetnejšo nijanso iz njegovega življenja, govorjenja in delovanja spravili na dan, da vkljub vsej fantaziji in zlobnosti, s katero se je posamezna deloma resnična deloma bombastično našemljena fakta spletalovs pretno aprisiljeno zvezo — ostal je obtožbeni material naravnost klaverno malenkosten.

Moram pa tudi odkritosrčno priznati, da sem se resnično oddahnil, ko smo dokazovanje zaključili; kajti v resnici žalostno bi bilo za katol. duhov.

nika, če bi bilo vse to res, kar je obtožba g. kuratu na hrbet naprtla. Toda hvala Bogu, izkazala se je resnica in ni se mi bati razprave o posameznih trditvah in faktih obtožnice.

Obtožba očita g. kuratu, da se je tekom svojega štirimesečnega bivanja na Gočah posluževal takih besedij, takega govorjenja, in takega obnašanja, da je taisto po čisto naravnih, logičnih zakonih in navadnem človeškem čustvovanju moralo provzročiti ono rabuko v noči od 28. oktobra lanskega leta.

Obtožba trdi, da je g. kurat lib. stranko grdil, zaničeval in zoper njo hujskal.

Ali je to res, ali je to dognan faktum? Tu moram pred vsem povdarjati, da se obtožba poslužuje fraz, mesto da bi navajala dejstva. Kaj se pravi „hujskati“? To je beseda, ki jo vsak lahko po svoje rabi; zato pa zahtevamo, da naj se navedejo dejanja, s kojimi je g. kurat baje „hujskal“. Čudno, če se po dejanjih prša, pa tako goškim liberalcem kakor gostobesedni obtožbi kar sape zmanjka.

Nastopal je tu goški učitelj Mrčina s celim skrbno pripravljenim in dobro naučenim govorom o kuratovem hujskanju in drugih njegovih grehih; ko se ga je pa vprašalo, v čem obstoji to hujskanje, je mož padel iz koncepta, postal je prav majhen in ni vedel navesti drugzega, nego da je gosp. kurat liberalce proglasil za brezverce, in da je prepovedoval čitanje slabih liberalnih časopisov!

Priča Hrovatin, vipavski župan, je tudi spočetka prav za gotovo vedel za kuratovo hujskanje, potem pa moral pripoznati, da sam njegovih propovedij sploh nikdar nislal ni in da je svojo modrost zajel — iz časopisov! Goče so eno uro hoda od Vipave oddaljene, pa vendar je Hrovatin še le iz — Ljubljane moral zvedeti, da je gosp. kurat hujskal!

Daljša priča je goški župan Leopold Žgur, glava tamošnjih liberalcev. Človek bi mislil, da bo kot župan domače občine vendarle vedel in videl, kaj se v lari godi. Pa vkljub temu, da se je on za g. kurata jako intenzivno interesiral, ta mož iz lastnega opazovanja ni vedel prav nič slabega o g. kuratu povedati. Povprašan, kako to, se je najprej izgovarjal, da vsakokrat pred kuratovo propovedjo cerkev zapusti, ker ne mara njegovega hujskanja poslušati, potem pa je pripoznal, da radi svoje bolhnosti hodi le k tihi maši in ne more pri propovedih ostajati!

Potem pride priča stražmošter Turk. Če človek njegove ovadbe bere, pride do prepričanja, da kurat strašno hujska. A, ko smo ga na obravnavi slišali, pokazalo se je, da imajo njegove gostobesedne ovadbe za podlago samo pripovedke liberalnih kuratovih „prijateljev“, da izvirajo iz tistih krogov, ki imajo ves svoj interes na tem, da se g. kurata obsodi. Pozitivno resničnega pa tudi on ni vedel kaj navesti.

Priznati pa moram, da je mnogo prišeglasno potrdilo, da so se razmere na Gočah zadnje čase nekam poostriale. Toda jaz v tem ne vidim nič čudnega in nič posebnega. Saj so se v zadnjem času razmere poostriale povsod na Kranjskem, kjer eksistirata obe pol. stranki, in da so se poostriale, so zakrivili v prvi vrsti pol. nesprotniki. Ljudje čitajo časopise, se iz njih navzamejo njihovega duha in je le naravni proces to, da se nasprotja tem potom ne ublažujejo ampak poostrejejo. Nihče pa menda ne bo trdil, da je napetost razmer po celi deželi kriv — edino le kurat Ferjančič.

Doslej omenjene priče so bili sami liberalni matadorji, na koje se je obtožba sklicevala. Prašalo pa se je potem še druge ljudi o njihovem mnenju glede kuratovega hujskanja. Vsi pa so vedeli samo to potrditi, da g. kurat govori o liberalcih in brezvercih, o umazanih lib. časopisih, katere prepoveduje, in pa da svari svoje vernike, da naj ne spuščajo svojih otrok med otroke liberalnih starišev, ker bi se sicer ravno tako pohujšali, kakor so že pohujšani liberalni otroci od tega, kar v domači hiši vidijo in slišijo. Ali naj je to hujskanje? Ali duhovnik, ki tako govori, ne stori samo svojo dolžnost?

Mnogo prišeglasno potrdilo, da so se razmere na Gočah zadnje čase nekam poostriale. Toda jaz v tem ne vidim nič čudnega in nič posebnega. Saj so se v zadnjem času razmere poostriale povsod na Kranjskem, kjer eksistirata obe pol. stranki, in da so se poostriale, so zakrivili v prvi vrsti pol. nesprotniki. Ljudje čitajo časopise, se iz njih navzamejo njihovega duha in je le naravni proces to, da se nasprotja tem potom ne ublažujejo ampak poostrejejo. Nihče pa menda ne bo trdil, da je napetost razmer po celi deželi kriv — edino le kurat Ferjančič.

Zaslišale so se o splošnem utisu kuratovih pridrig tudi priče iz njegovega tabora, ki so potrdile v bistvu vse tisto, kar so dejanskega vedele že liberalne priče, namreč, da govori o umazanem časopisju, da svari stariše, da naj ne puščajo svojih otrok v družbo otrok liberalcev in dr., pristavile pa so, da so kuratovi nagovori imeli vseskozi pomirjevalno smer, da je g. kurat vedno poudarjal, da se oseb ne sme zamenjavati z njihovimi slabimi dejanji, da se mora

osebe ljubiti, četudi se ne sme molčati o njih grešnih dejanjih. Specijelno propoved dne 28. okt. l. l. imela je za predmet ljubezen do bližnjega in specijelno v tej propovedi po dognanih dokazih ni padla nobena beseda, nad koje bi se bili mogli liberalci izpodtikati. Klasično je v tem pogledu pričevanje Franceta Dolenca, ki naj si je sod. dvor natančneje ogledal. Ne da bi zoper nje hujskal, ampak da bi liberalce poboljšal, to je bil edini resnični namen njegovih propovedij.

Dalje se še dolži g. kurata, da je imenoval liberalce „norce“ in „šeme“, „osle“ in „pse“, s temi besedami da je tudi pripravil teren za tolovajske izgrede.

Pa tudi te besede niso povsod dokazane. Etini, ki o njih vé, je stražmošter Turk, in še on mora priznati, da je izraz „osla“ gospod kurat vsekako rabil le v neki primeri ni pa liberalcev tako imenoval.

To samo na sebi ni nič hudega, ako se kdo poslužuje primer, le pogledimo nekatere volivne govore iz zadnjega časa, ki kar mr-golč takih in še mnogo hujskih primer. (Dr. Tavčar v vsakem svojem govoru absolutira po en kapital iz zoologije! Opomb. stavč.) Zakaj bi g. kurat ne rabil takih primer z ozirom na ljudi, ki jih sami vedno rabijo? (Sum in mrmranje med poslušalci.)

V kateri zvezi ste bili rabljeni besedi „norce“ in „šeme“, sicer ni pojasnjeno, ni pa dokazano, da je g. kurat ravno liberalce imenoval norce in šeme, temveč je ta dva izraza rabil bržkone tudi le v kaki prislovi.

Glede četrte psovke „pse“ pa je dognano, v kaki zvezi je bila izgovorjena. Gospod kurat govoril je o krstnih botrih in je opozarjal krščanske stariše, da naj pazijo pri izbiri botrov, kajti ako stariši odmró, so botri dolžni skrbeti za vzgojo otrok, da pa tega ni pričakovati od botrov, ki imajo o katoliški cerkvi in veri toliko pojma, kakor pes na cesti. Morda ta primera ni bila zelo srečna, vendar noben pameten človek ne more reči, da je bilo to sploh kako ali pa celo tako hujskanje, da bi vsled tega kuratovi pristasi šli in liberalce potolkli kakor pse na cesti!

Vrh tega so se navedene primere rabile vsaka samo po enkrat in že to izključuje njih hudobni namen!

Dalje pravi obtožba, da gospod kurat predbacia liberalcem, da so brezverci. To je resnica izmišljena pa je, da bi bil kedaj rekel, da liberalci še ljudje niso in da se njih otrok še pogledati ne sme. Tega ni noben liberalce mogel potrditi; to hudo obdolžitev je obtožba vzela iz famozne ovadbe stražmoštra Turka, kateri ima svoje viro v liberalnem taboru. Kdo mu je to natvezil, niti sam ni mogel pojasniti; torej se mora smatrati, da je to tudi ena tistih izmišljotin, katerih smo obilo slišali tekom razprave.

Dalje se očita gospodu kuratu, da je naglašal, da „le po tistih, ki govorijo čez sveto vero, da kazen plača o n.“ Najprvo ta dkeija ne odgovarja resnici, to je potrjeno po pričevanju raznih prič.

V resnici je g. kurat o neki priliki, ko je govoril o sv. veri in njenih nasprotnikih in zasmehovalcih, le rekel, da se mora sveto vero braniti, če se tudi tistega, ki čez njo govori, po ustih udari. Brezdvomno je gospod kurat s tem hotel le reči, da sv. vero treba napram njenim zasmehovalcem krepko in odločno braniti ter so one besede imele gotovo le simboličen pomen, da pa g. kurat z njimi ni nameraval svoje vernike naščuvati, da bi brezverce po tleh pobijali.

Potem moram opozarjati — in nato se doslej še ni polagalo zadosti važnosti, da so bile te besede izgovorjene tudi samo enkrat in da ljudje v obče, vzlasti pa tisti, ki jih imamo danes kot obtožence v pretresu, o tem kuratovem izreku prav nič ne vedo, ampak da je zanj vedelo samo — par starih ženic! Dalje se trdi, da je kurat sramotil po „Triglavu“ prirejenih ples.

To ni res! Sramotil ga ni temveč ga je le v šalji obliki omenjal, hotel svoje ljudi od njega odvrtiti; in niti kraja ni omenjal, kjer bo ples, tako da so njegove besede veljale le tistim, ki so že vedeli, da liberalci v nedeljo priredé nek ples na Gočah.

Ljudje so se na te besede smejali, iz česar je prav jasno, da jih ljudje niso kot hujskanje sprejeli, ampak da so jih vzeli za šalo, ki jih je imela odvrtiti od tega plesa.

G. kurat pa je bil k temu tudi opravičen, ker je bilo vlani, kakor znano, sveto leto in ples prepovedan. On je torej le spolnil svojo dolžnost in nič drugega.

V prvem delu je torej obtožba vseskozi strašno pretirana. To stoji!

Pa recimo, da bi bile vse obtožene trditve resnične, nastane vendar resno vprašanje, ali bi teh par kuratovih izrekov o liberalcih že zares zadostovalo za vstvaritev takega položaja na Gočah, da je ob najmanjšem povodu jedna stranka „kakor en mož“ morala planiti po drugi?

Ali je mogoče in verjetno, da bi vsled tega bili ljudje tako nahujskani in zdivjani „kakor zverine“, kakor pravi „odišna“ priča Alojz Ferjančič — tako ga kvalifikuje g. drž. pravdnik — in da so planili „kakor lev“ nad liberalce in jih pobili?

V istem smislu, kakor je na Gočah govoril g. kurat o liberalizmu, se v tem predmetu razpravlja po celim katoliškem svetu, pa vendar še nismo čuli, da bi se ljudje radi takih prepovedij med seboj pobijali. Zato moram opravičeno sklepati, da tudi goškim izgreedom vzroki leže drugod.

(Dalje prih.)

Darovi.

Za „Katoliški dom“: Iz Kamnika: Ivan Stelč mesto venca na grob rajne gospe Marije P. drekar 10 K. — Zgubljena stava A. K. 10 K. — Al. Starč, blagajnik „Kat. družbe“.

Dijaška kuhinja v Kranju je prejela od 7. junija do konca julija sledeče doneske ozir. prispevke: Člani kranjske podružnice „Slov. plan. društva“ na izletu v Selcih 10 K 70 v. (Kokalj 2 K Zupan 1 K. Nelič Orehek 70 v. dvojno poljubljena 1 K, Karla Sajovic 1 K. dr. Šivnik 1 K. Fr. Šavnik 1 K. Pre 1 K, za srečen izid 2 K). I. P. Nr. 0 13 K 25 v. župnik Alojz Kumer, Šinkov Turen 4 K, padovanski kvodlibet 5 K. od komisije 20 v. župan Karl Šavnik za izsub. stavo 10 K, dež. zbor kranjski 500 K. Fr. Rajčević, župnik na Grakovem, za jun. in jul. 13 K. Stefan Klun, posestnik v Ljubljani, po upravnistvu „Slov. Naroda“ 4 K. prebitek odh. veselice prvih abitur. 108 K 16 v., občina Kamnik, kot med prijat. pokoj. Ivana Murnika namesto venca nabrani denar 72 K 40 v., Franc Roblek, posestnik v Kranju 6 K, Alojz Pačlin, vinotrtič v Podbrezju 24 K, županstvo Špitalič 10 K. — Nadalje so došli še sledeči doneski, ki se pa vtejejo za šolsko leto 1901/1902: po g. Kocmurju: Janez Rebolj iz Trzina za kazen 10 K, mesto venca na krsto gospe Šlambergerjeve so darovali gg.: Vinko Majdič 10 K, Ivan Rakove 5 K, Fr. Peterlin 2 K, prof. Štritar 2 K, Al. Seliškar 2 K, Rud. Kokalj 2 K, Ferd. Polak 2 K, Janko Majdič 2 K, Janko v Litiji polov. č. stega dohod. od otroške veselice, prirejene dne 18. avg. 16 K, župnik Ivan Bolec, Sv. Martin v Istri 10 K, župnik Ažman, Gorje 5 K — Odbor izreka koncem zadnjega poročila minulega šolskega leta 1900/1901 vsem dobrotnikom in podpirateljem „Dijaške kuhinje“ najsrdečnejšo zahvalo za poslano darove in prispevke ter jih uljudno prosi, naj ohranijo še nadalje svojo naklonjenost zavodu „Dijaška kuhinja“ v Kranju.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 31. avg. Danes se je otvorila razstava hišnega orodja. Pred otvoritvijo se je ustrelil ravnatelj razstave Scheiber.

Dunaj, 31. avg. Szella je danes cesar v avdienci sprejel.

Praga, 31. avgusta. Konservativni veleposestnik Parish je izjavil, da konservativni veleposestniki za volitve v deželni zbor ne bodo sklepali nobenega kompromisa.

Rim, 31. avg. V vatikanskih krogih vlada veliko ogorčenje nad dejanjem laških Dalmatincev. Danes je sodnik tretjega okraja prišel v zavod sv. Jeronima in dalje časa govoril z ravnateljem Pazmanom. Mnogo oseb je bilo zaslišanih. Nekateri Dalmatinci trde, da se je šlo samo za prepir mej posameznimi osebami, ter hočejo s tem zaprečiti diplomatsko posredovanje. Čuje se, da zmaga hrvatska stvar.

Rim, 31. avg. Generalnim vikarjem frančiškanskega reda je izvoljen o. Fleming.

Carigrad, 31. avg. Na turškega finančnega ministra je nepoznana oseba trikrat ustrelila. Zuki paša je ostal nepoškodovan.

Pariz, 31. avgusta. Vojni minister je prepovedal vojaški godbi koncertiranje pri slavnosti pri turškem poslanstvu povodom obletnice nastopa sultanove vlade. Vsled tega mora slavnost izostati.

Pariz, 31. avgusta. V mornarskih krogih se čujejo ugovori, da je Dünkirchen izbran za sestanek ruskega carja z Loubetom. Ondi so navadno septembra meseca veliki viharji, ki bi bili nevarni za vojne ladje.

Pariz, 31. avg. (C. B.) „Echo de Paris“ trdi, da je Leyds pred kratkim nagovarjal Delcasseja, naj omogoči sestanek Krügerja z ruskim carjem v

Compiègne. Delcasse se je temu uprl, češ. navzočnost Krügerjeva bi lahko povzročila demonstracije v prilog Burrom, kar bi se ne zlagalo s slavnostimi, prirejenimi v čast carju. Pri ruskem zunanjem ministru je v isti zadevi interveniral legacijski svetnik Van der Hoven.

Bonn, 31. avgusta. Iz okolice prince Tsunga se čuje, da princ odpotuje dalje v ponedeljek.

Berolin, 31. avg. „Köln. Ztg.“ objavlja neko poročilo iz Kapstadta, glasom katerega se je položaj za Angleže izredno poslabšal. V kapski kolonij vlada splošna razburjenost. Vse se pripravlja na resen odpor proti Angležem.

Umrli so:

29. avgusta. Hermina Kovač, delavčeva hči 5. mes. Tržaška cesta 31. črvenni katar. — Neža Škerjanc usmiljenka, 27 let. Radeckega cesta 11. jetika. — Makso Stipolšek, pleskarjev sin, 6 mes. Zabjak, črvenni katar.

30. avgusta. Marija Koprivce, postreščkova hči 1.1. Poljanska cesta 66. enteritis. — Karol Buković, dijak, 14 let. Cesta na južno železnico. 3. srčna kap.

V bolnišnici:

28. avgusta. Fran Anžie, duinar 40 let, delirum tremens alcohol. — Diarrhoe. — Fran Lužar, premogar 18 let. jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 756.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
30. 9 zveč.	739.5	14.8	brezvetr.	jasno	
31. 7. zjutr.	749.4	10.8	sl. svzh.	megla	0.0
2. popol.	738.0	23.2	p. m. jvzh.	sk. jasno	

Srednja večerjska temperatura 15.1°, normale: 17.1°

Zitne cene

dne 30. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8.10 do 8.11
„ „ pomlad 1902	8.34 „ 8.35
Rž za jesen	7.08 „ 7.09
„ „ pomlad 1902	7.38 „ 7.39
Koruzza za avgust	5.43 „ 5.44
„ „ september-oktober	5.40 „ 5.41
„ „ maj-junij 1902	5.39 „ 5.40
Oves za jesen	6.70 „ 6.71
„ „ pomlad 1902	7.05 „ 7.06

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 8.00 do 8.01
„ „ pomlad 1902	8.41 „ 8.42
Rž za oktober	6.71 „ 6.72
Oves za oktober	6.38 „ 6.39
Koruzza za september	5.16 „ 5.17
„ „ maj 1902	5.16 „ 5.17

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.85 do 8.35
„ „ južoc žel.	8.04 „ 8.25
Rž	7.04 „ 7.20
Ječmen	7.00 „ 8.75
„ „ ob Tisi	6.75 „ 8.00
Koruzza ogerska	5.50 „ 5.60
Činkvart	6.75 „ 7.05
Oves srednji	7.00 „ 7.04
Fižol	10.00 „ 11.50

VABILO

na

II. redni občni zbor

„Hranilnice in in posojilnice na Gojzdu

registr. zadruge z neomejeno zavezo“,

ki se bode vršil

na malega Šmarna dan, 8. septembra

ob 3. uri popoldne

v župnišču na Gojzdu.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo tajnika o računu za l. 1900. in odobritev istega.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni nasveti in predlogi.

Načelstvo.

Ove deklici ali dva dečka

se sprejmeta pr hodnje šolsko leto na hrano in stanovanje. Ctre in glasovir so na razpolago. Na zahtevanje tudi pouk v teh in v šolskih predmetih.

Naslov: A. Slatner, Ljubljana, Gospodske ulice št. 4, I. nadstropje spredaj (na levo). 835 3-1

Dijak,

iz n'jih razredov kake srednje šole, sprejme se na hrano in stanovanje pod strogim nadzorstvom. Več se poizv v upravnistvu „Slovenca“. 832 3-1

Sedlarski in lakirarski obrt
v Ljubljani
je na prodaj.

Več pové upravništvo »Slovenca«. 830 1-1

Učenec
se išče za sedlarski in lakirarski obrt.
Vstop takoj. 829 3-1
Kjé, pové upravništvo »Slovenca«.

Gostilna
813 2-2 se da v najem
v Ljubljani na jako ugodnem prostoru
kakemu zanesljivemu gostilničarju. Tudi
hiša je naprodaj zaradi bolezni lastnika.
Več pové upravništvo »Slovenca«.

Trgovski vajenec,
zmožen slovenskega in nemškega jezika ter
nekoliko izšolan, se sprejme v trgovino z
železom pri 731 4-4
Karol Kavšek a nasl.
Schneider & Verovšek, Ljubljana.

J. N. Potočnik,
krojaški mojster,
v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2
se priporoča prečast. duhovščini v
izdelovanje
duhovenske obleke in talarjev
po najnovejšem kroju in po
nizkih cenah. 778 4-4

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
je
najboljša mizna in osvežu-
joča pijača, 10 33
katera je preskušena pri
kašlju, vratnih boleznih, želo-
dnem in mehurnem kataru.
Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v
Ljubljani.

Fran Sartory
koncesionirani telegrafski instalater
Ljubljana, Rožne ulice št. 39
priporoča se za
sestavo hotelskih, hišnih in sobnih
telegrafov in telefonov
po najnižjih cenah. 676 13-8

Spodaj podpisani se uljudno priporočam
prečastitim cerkvenim predstojnikom, kakor
tudi slavnemu občinstvu v izdelovanje
kipov
cerkvenega in posvetnega značaja. Kipi se
izdelujejo iz različne tvarine, kot: marmorja,
peščena, lesa in gipsa. Delo zagotavljam
točno in dovršeno. Cena delu primerna.
Odičnim spoštovanjem 789 10-4
Ivan Zalar, kipar,
Ljubljana, Kolodvorske ulice 34.

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov
Alozij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradan št. 9
priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih
pečij in štedilnih ognjišč
kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 598 29-21
Lasni izdelek.
Ceniki franko in brezplačno.

Avgust Repič, sodar,
Ljubljana, Kolezijske ulice št. 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah. 679 26-8
Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Vsak petek in postni dan
raznovrstne sveže
morske ribe
pri 822 6-3
J. C. Praunseiss-u v Ljubljani,
trgovina s specerijami, delikatesami, pivo in
vinom ter pivnica.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
zgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbi po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva
železniških uradnikov. 7 64

J. SOKLIČ
v Ljubljani, Pod Trančo 1
priporoča osobito preč. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izbornu svojo zalogo
cilindrov, mehkih in trdih
klobukov, 190 12-8
turističnih klobukov, čepic,
Tovarniška zaloga
lodnatih klobukov c. kr. dvornih
zaloznikov A. J. Pichler v Gradcu.
po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Št. 10.233. **Razpis.** 836 3-1
Podpisani deželni odbor razpisuje sledeči
službi okrožnih zdravnikov:
1.) v Kočevski Reki z letno plačo 1600 K.
2.) v Zagorji ob Savi z letno plačo 1400 K.
Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisanemu dežel. odboru
do 25. septembra l. 1901
ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko
državljanstvo, fizično sposobnost, neomažeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje
slovenskega in nemškega jezika.
Oziralo se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v
kaki bolnici.
Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, dné 28. avgusta 1901.

Konkurenčni razpis.
Za zgradbo prizidka k župnišču na Jesenicah na Gorenjskem, za kateri
so proračunjeni skupni stroški na 19.152 K 58 h, se razpisuje
ustna konkurenčna obravnava
na dan 8. septembra t. l. popoldne ob 4. uri
pri podpisanem načelniku stavbenega odbora.
Načrti ter podrobni proračun leže na vpogled pri podpisanem. — Ponudniki morajo
pred pričetkom obravnave položiti 5 % no varščino proračunjene stavbene svote.
Jesenice, dné 30. avgusta 1901.
834 3-1
Štev. 261/1901 balaje v Avstr. 800 3-3
Anton Trevn,
načelnik stavbenega odbora.

Razglas.
Od sindikata nemško viteškega reda, kot zapuščinske oblasti, se oni, kateri
imajo kot upniki kako terjatev do zapuščine po dné 5. avgusta 1901 v Črnomlju na
Kranjskem brez oporoke zamrelem gospodu **Mihaelu Klemenčič-u**, n. v. r. duhovniku
v Avstriji in župnemu upravitelju ravno tam, pozivljejo, da isto ali pri podpisanem sindi-
katu (Wien, I. Singerstrasse Nr. 7) ali pa pri od tega delegiranem oskrbnistvu n. v. r.
komende v Metliki na Kranjskem do dné 14. septembra 1901 ob 10. uri pisмено ali
ustno naznanijo in z dokazi podpró, kajti na kasneje došle prijave do zapuščine, če popla-
čitvi terjatev poteče, se ne bode oziralo, izvan, če je zadobljena zastavna pravica.
Sindikata nemško viteškega reda na Dunaju,
dné 10. avgusta 1901.
L. S. **Gustav Bandian s. r.**
svétnik via. nemškega mojstra in balaje via. n. v. reda.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.
Rezervni zaklad:
nad 300.000 K.
Mestna hranilnica ljubljanska
na Mestnem trgu zraven rotovža
sprejema hranilne vloge vsak delavnik
od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje
po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti
vsacega pol leta h kapitalu.
Rentni davek od vložnih obresti pla-
čuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga
zaračunila vlagateljem.
833 (1)

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,
obrestuje hranilne vloge po 1098 40-28
4½ odstotka
brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.
Poštneha hranilničnega urada št. 828.406,
Telefon šte. 57.

Is čiste svile izdelan in s čistim zlatom bogate opremljen

Ornat

obstoječ iz kazule, dveh dalmafik in pluvijala imam v zalogi in prodam za izredno nizko ceno. Prečastiti duhovščini, katera namerava kaj res krasnega omisliti, prav priporočam.

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer
v Ljubljani.

802 3-3

Kwizdov korneuburški živino-redilni prašek

je dijetilno sredstvo za konje, govede in ovce. Že 50 let se rabi v preminogih hlevih, ako živali nočejo jesti, če slabo prebavajo in za zboljšanje in namnoženje mleka pri kravah. Cena: ena škatla 1 K 40 h. pol škatle 70 h. Pristno je samo z gori označeno varstveno znamko ter je dobiti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav.

Glavna zaloga: II. 631 20-20

Franc Jan Kwizda,
c. in kr. avstr.-oger., kr. rumunski in knj.
bulgarski dvorni založnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Izdelovatelj strojev za pranje

Kraus & Comp., Dunaj, XVIII., Währinger Gürtel 53.

Največa in najstarejša tovarna te vrste v Avstriji, prevzame **napravo popolnih pralnic** in razpošilja zajamčeno dobre: 673 20-14

Pralnestroje na par.
priznane najboljše vrste, za na roko ali na par, od 28 gl. do 2000 gl.

Centrifuge,
delujoče brez ropota, za na roko ali na par, od 140 gl. više.

Najboljši Wring-stroji
(za ožemanje perila) v vseh velikostih, od 14 gl. više.

Stroji za valjanje perila,
najboljše se-stave, po 24 gl. in više.

Stroji za likanje perila
od 85 goldinarjev više.

Natančni ceniki s podobami vseh strojev za pranje na željo brezplačno in franko.

prilagam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev** itd., vseh pripadajočih **rekvizitov in munice**, posebno pa opozarjam na 723 20-6

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo. — Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Sevcik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Hiša z vrtom

v Šent-Vidu pri Ljubljani

se prodá iz proste roke. — Več se izve v Št. Vidu št. 15, blizu kolodvora. 812 4

Važno! Za Važno!

gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, **fotografične aparate in potrebščine**, kirurški aparati, vosek in pasta za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel. 304 24

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za ohranjanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrabi in stvarimi kazalom. — Sestavljen Martin Pot. — Drugi, popravljeni natis. Brošura izvod knjižne sirove v "Katoški Bukvarni" v Ljubljani 4 krone, tido vezan v pol. špagru ali celopletnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Hotel Fischer v Kamniku

znana, dobro obiskovana gostilna, se zaradi smrti gospodarja z vsemi pritliklinami, hišno upravo, perilom itd.

takoj prodá ali oddá v najem

pod jako ugodnimi pogoji.

Več se poizvê pri **Mariji Fischer** v Kamniku.

795 3-3

Preselitev trgovine.

S tem najvljudneje naznanjam svojim naročnikom in slavn. občinstvu sploh, da sem se s svojim

zavodom za izdelovanje vojaške oprave

preselil iz Slomšekove ulice v svojo novo zidano vogalno hišo

na **Resselnovi cesti št. 7**

Zahvaljujoč se svojim č. naročnikom za dosedanje zaupanje jih prosim še daljne naklonjenosti

s spoštovanjem

ANTON REISNER

831 4-1

izdelovalec vojaške in druge oprave.

Ob tej priliki priporočim gospodom enoletnim prostovoljcem za napravo uniforme po najnovejših vojaških ukazih ter po zmernih cenah.

Otvorjenje kavarne.

Čast mi je mnogocenjenemu občinstvu naznaniti, da sem prevzel znano

kavarno „Austria“

na voglu Resljeve in Sv. Petra ceste
v hiši g. Levca,

katere odprem

v **soboto dné 31. avgusta t. l.**

Kavarno sem povsem na novo in moderno preuredil ter oskrbel z dvema dobrima biljardoma, vsemi večjimi časopisi in zabavnimi listi, z dobro kavo, čajem, likerji, vinom v steklenicah, šampancem in drugimi desertnimi vini, ter se častitemu občinstvu najtopleje priporočam s prošnjo, da me v mojem novem podjetju izdatno podpirati blagoveli.

Za dobro in točno postrežbo jamči z velespoštovanjem

Franjo Krvarič,
lastnik kavarne „Austria“.

827 3-3

Naznanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporočam se pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno **35 talarje, površnike** itd.

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se pred. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavke moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi nepremojljiv tirolski leden za havičke.

Tudi imam narejene havičke vsake velikosti za gospode in dečke po niski ceni.

Dijakom znižane cene!

410 11

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 52-14

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Stajerska
ROGAČKA
KISELA VODA **Gompel** in Styria-vrelec
OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. 351 35-25

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zanjamo neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone.

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloge in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 770 (5)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani in g. A. Rant v Kranji.

Preprodajalci popust.

Domača umetalna steklarija
Av. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjsko dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinejšega.

Št. 50/Z. **Spričalo,**

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana **AVGUST AGNOLA** v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotso arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanijski cerkvi v Smartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasih, strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpljočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenici v gosp. Av. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepricanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Av. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Smartnem pri Litiji
dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52-5

Okvirja tudi slike in podobe; prenavlja in popravlja stare predmete.

Prediskarija.

Franja Meršol
v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 621 11

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Prediskarija.

Prevzema izgotovitev celih oprav za neveste.

Ustanovljeno leta 1870.
Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

le iz blaga od B. Schroll-a, Graumann-a in Siegel-a.

Nikako manjvredno tovarniško, marveč najskrbnejše domače delo.

Za izborno delo in najreelnejšo postrežbo jamči trdka

C. J. Kamann, Ljubljana,
Mestni trg šte. 8,

Založnik perila raznih c. in kr. častniških uniform. zavodov.

Tu je v zalogi originalno dr. Gustav Jägerjevo voleno perilo, vsake vrste kopalno perilo, Pless-ovi, Hükel-ovi, Pichler-jevi klobuki iz diake in lodna, najboljša v žokih, nogovcih, kravatah, modroih in žepnih roboih, razno drugo modno in pleteno blago za gospode, dame in otroke itd. itd.

Lastna izdelovalnica predpasnikov, bluz, spodnjih kril, jutranjih in spalnih sukenj itd.

Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.

Ko bi se pripetilo, da bi kupec bil nezadovoljen s kakim pri meni kupljenim blagom, ga rad zamenjam ali pa na zahtevo vrnem denar. 1092 26-15

Resnično!

„Zerfurchen“
pomaga velikansko kot nedosežen „uničevalec mrčesov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“.

V Ljubljani pri gospodih:

Jan. Fabian	A. Kanc, drog.	Adolf Kopriva	A. Lilleg	J. C. Rüger	M. E. Supan
F. Groschl	C. Karinger	Jožef Kordin	Ivana Perdana	A. Šarabon	Ferd. Terdina
C. Holzer	Mihael Kastner	Anton Krisper	nasledniki	Viktor Schiffer	J. Tonich
Ivan Jebračin	Edmund Kavčič	Peter Lassnik	Rudolf Petrič	Anton Stacul	Uradniško-kon-
Anton Ječminek	Kham & Murnik	Karl Lexander	Karl Planinšek	Fran Stupica	sumno društvo
Bled: O. Wölfling, P. Homan.		Krsko: F. H. Aumana sin, R.		Radovljica: L. Fürsager, Friderik Homan, Oton Homan.	
Ornomet: A. Lakner, K. Müller.		Engelsberger.		Godražica: Jean Levstik.	
B. Schweiger, A. Zure.		Litijs: Lebinger & Bergmann.		Škofja Loka: E. Burdych, M. Žigon.	
Draga: P. S. Turk.		Lož: F. Kovač.		Šiška: J. C. Juvančič.	
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.		Mirna: Jos. Schuller.		Travnik: G. Bartol.	
Idrija: A. Jelenec, Jan. Kramar.		Mokronog: J. Errath, B. Sbil, pri škofu.		Trebnje: Jakob Petrovčič.	
Kamnik: Alojzij Cerar, A. Pintar, Fran Subelj.		Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.		Trilob: Fr. Raitharek.	
Kočevje: M. Kom, F. Schleimer, Fr. Loy, P. Peče, J. Róthel.		Polhov Gradec: J. Ana Leben, Postojna: Anton Ditrich, Fr. Kogej vдова, G. Pikel.		Velike Lašče: Frd. M. Doganoc.	
Kostanjevica: Alojzij Gač.		Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Kiler, J. Krenner, Adolf Kreuzberger, Jan. Majdič, Karol Šavnik, le-karnar pri sv. Trojici.		Vipava, Vrhpolje: Fran Kobal.	
				Vrhnika: M. Briley.	
				Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen.	
				Žužemberk: Jakob Dereani.	

Dunajska borza.

Dne 30. avgusta.			Dne 29. avgusta.		
Skupni državni dolg v notab.	98-80		20 mark	23-44	
Skupni državni dolg v srebru.	98-70		20 frankov (napoleonodor)	19-02	
Avstrijska zlata renta 4%.	118-80		Italijanski bankovci	91-25	
Avstrijska krona renta 4%.	95-55		C. kr. cekini	11-30	
Ogorska zlata renta 4%.	118-65				
Ogorska krona renta 4%.	92-95		3-2% državne srečke l. 1864.	250 gld.	191-—
Avstro-ogorske bančne delnice, 600 gld.	160-0		5% državne srečke l. 1860.	100 gld.	170-60
Kreditne delnice, 160 gld.	684-—		Državne srečke l. 1864.	100 gld.	211-—
London vista	239-30		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	95-10	
Wienski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-07 1/2		Tisne srečke 4%.	100 gld.	145-50
			Dunavske vravnave srečke 5%.		258-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105-—	Sa'move srečke, 40 gld.	226-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%.	94-25	St. Genois srečke, 40 gld.	260-—
Priljubljen obveznice državne železnice	430-—	Waldsteinove srečke, 20 gld.	396-25
južne železnice 3%.	345-—	Ljubljanske srečke.	60-—
južne železnice 5%.	120-50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	268-50
dolenjskih železnic 4%.	—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5680-—
Kreditne srečke, 100 gld.	396-—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	868-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	510-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	87-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	48-—	Splošna avstrijska stavbinska družba	144-—
Ogerskega	25-—	Montanska družba avstr. plan.	412-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	15-70	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	437-—
Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—	Papirnih rubljev 100	253-—

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulaniha izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vti za dosegajo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.